

Økonomiministeriet

28. november 2024

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 10.12.2024

1) Afrapportering vedr. toldreformpakken	2
<i>KOM(2023)257</i>	
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Skatteministeriet	
2) Forslag til revision af energibeskatningsdirektivet (ETD)	7
<i>KOM(2021) 563 final</i>	
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Skatteministeriet	
3) Den Europæiske Revisionsrets årsberetning om budgetgennemførslen i 2023 (de-charge)	-
<i>Udsendt af Finansministeriet</i>	
4) Implementering af EU's finanspolitiske regler	14
<i>KOM(2024)705, KOM(2024)710, KOM(2024)711, KOM(2024)712, KOM(2024)713, KOM(2024)714, KOM(2024)715, KOM(2024)716, KOM(2024)717, KOM(2024)718, KOM(2024)719, KOM(2024)720, KOM(2024)721, KOM(2024)722, KOM(2024)723, KOM(2024)724, KOM(2024)725, KOM(2024)726, KOM(2024)727, KOM(2024)728, KOM(2024)729, KOM(2024)730, KOM(2024)951, KOM(2024)952, KOM(2024)953, KOM(2024)954, KOM(2024)955, KOM(2024)956, KOM(2024)957, KOM(2024)958, KOM(2024)959</i>	
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	
5) Implementeringen af genopretningsfaciliteten	
<i>KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2024)547, KOM(2024)554, KOM(2024)555, KOM(2024)557</i>	
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	
6) Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine	40
<i>KOM-dokument foreligger ikke</i>	
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet, Finansministeriet, Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet	

Dagsordenspunkt 1: Afrapportering vedr. toldreformpakken

1. Resume

Formandskabet ventes at give en status på forhandlingerne om toldreformpakken på ECOFIN den 10. december 2024. Toldreformpakken indeholder en række forslag til ændringer af den nuværende styringsmodel på toldområdet herunder indførelse af en fælles EU-toldmyndighed og et fælles EU-tolddatacenter, hvortil alle tolldata fremover skal rapporteres. Forslaget ændrer en række toldprocesser herunder ift. e-handel. Afrapporteringen har ikke økonomiske konsekvenser i sig selv, men forslaget forventes at have betydelige statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser, som uddybes i et kommende samlenotat, som vil ligge til grund for et forhandlingsoplæg i Europaudvalget.

Regeringen finder det positivt, at man med forslaget vil dæmme op for nogle af de problemer, der følger med den voldsomme stigning i e-handel fra platforme til private forbrugere. Det gælder særligt ift. at styrke kontrol med varer, der ikke lever op til reglerne på et givent område, fx fordi de indeholder farlig kemi. Regeringen tager afrapporteringen til efterretning, men finder det generelt vigtigt, at forslagets administrative konsekvenser nedbringes, og at der skabes klarhed om ansvars- og opgavefordeling mellem de eksisterende nationale og foreslåede europæiske myndigheder. Regeringen finder det endvidere væsentligt, at it-investeringer på toldområdet vedr. implementering af det nuværende EU-toldkodeks (EUTK) får tid til at virke og give afkast. Endeligt afsøger regeringen muligheden for, at e-handel prioriteres i forhandlingerne, og at forhandlingerne om de øvrige tekniske og komplekse aspekter af pakken ikke forhastes.

2. Baggrund

EU's toldunion udgør et af kerneelementerne i EU's regler om det indre marked. Toldunionen består for det første af fælles EU-toldregler (primært reguleret i forordningen om en EU-toldkodeks) og fælles toldsatser over for lande uden for EU, og for det andet af en regel om, at der ikke er told på varer, der handles internt mellem EU-landene. EU's nuværende forordning om en toldkodeks er fra 2013.

Kommissionen har gennem flere år arbejdet på en reform af EU's toldregler, og temaet har både indgået i en meddelelse fra 2020 *"Handlingsplan for at bringe toldunionen til det næste niveau"*, kommissionsformand von der Leyens tiltrædelsestale og senest som en del af anbefalingerne i rapporten fra den såkaldte vismandsgruppe. Vismandsgruppen blev nedsat af Kommissionen i efteråret 2021 for at komme med bud på tiltag, der kunne løfte EU's toldunion til "næste

niveau". Gruppen udgav i 2022 sin rapport, der indeholdt en række anbefalinger. For uddybning af rapporten henvises til samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

Kommissionen fremlagde forslaget til en toldreformpakke den 17. maj 2023 på baggrund af særligt vismandsgruppens anbefalinger. Pakken omfatter tre separate forslag vedr. 1) en omfattende reform af EU's toldkodeks, 2) fjernelse af bagatelgrænsen på 150 euro og 3) ændringer i EU's momsdirektiv.

Forslaget til reform af EU's toldkodeks skal vedtages med kvalificeret flertal efter den almindelige lovgivningsprocedure. Forslaget om fjernelse af den toldfri bagatelgrænsen på 150 euro er en rådsforordning, der vedtages med kvalificeret flertal i Rådet. Momsforslaget vedtages med enstemmighed og behandles særskilt og behandles derfor ikke i dette notat.

For uddybning henvises til grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg hhv. den 10. oktober 2023 (reformen af EU's toldkodeks) og 4. september 2023 (fjernelse af den toldfri bagatelgrænse).

3. Formål og indhold

Det ungarske formandskab ventes at give en status på forhandlingerne om toldreformpakken på ECOFIN den 10. december 2024. Formålet med forslagene er ifølge Kommissionen at adressere mangler og uhensigtsmæssigheder i den nuværende toldunion. Forslagene skal bl.a. føre til bedre risikoanalyser på tværs af EU på baggrund af data, som skal leveres til én central dataenhed frem for de 27 EU-landes respektive systemer og oprettelse af en fælles EU-toldmyndighed i form af et decentralt agentur. Forslagene adresserer også udfordringer ved den stærkt stigende e-handel, herunder den store tilstrømning af pakker af lav værdi fra tredjelande, som vurderes svære at håndtere uden nye løsninger.

Tabel 1 Hovedelementer i Kommissionens forslag

	Eksisterende regler	Kommissionens forslag
Ny EU-toldmyndighed	Nationale toldmyndigheder uden overliggende central myndighed.	Etablering af en EU-toldmyndighed, der skal supplere de nationale myndigheders opgavevaretagelse med fx risikoanalyser, it-udvikling, forvaltning, og fælles kontrolindsatser.
Nyt EU-tolddatacenter	I udbredt grad it-løsninger i hvert EU-land uden overliggende centrale it-løsninger. Dog findes der fælles it-løsninger på enkelte områder samt fx fælles indgang for virksomheder i visse tilfælde.	Etablering af et EU-tolddatacenter, som erhvervslivet gradvist fra 2032 skal angive alle data direkte til, og som fra 2037 erstatter (dele af) de nationale it-systemer.
Øget harmonisering af sanktioner	EU-landene skal nationalt indføre sanktioner for manglende overholdelse af toldlovgivningen, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.	Harmonisering af sanktioner for overtrædelse af toldregler i form af konkrete bestemmelser om hvad, hvordan og hvor meget.
Afskaffelse af toldfri bagatelgrænse på 150 euro	Det er i dag muligt for private at importere varer uden at betale told af disse varer, forudsat at værdien af disse er under 150 euro.	Afskaffelse af den toldfri grænse på 150 euro, så der skal betales told af alle varer.
Forenklet toldbehandling af privates småforsendelser	Da der ikke er told på varer under 150 euro, er der ikke i dag en egentlig toldbehandling af disse varer. Der er en forenklet angivelse for varer med værdi under 150 euro – primært for at sikre kobling til den betalte moms (jf. momsdirektivets regler om dette).	E-handelsplatforme bliver ”formelle importører” med ansvar for angivelse af data, toldopkrævning samt varenes overholdelse af anden lovgivning.
Forenklet toldbehandling for flere virksomheder	Virksomheder, der opfylder en række kriterier, kan opnå status som såkaldt autoriseret økonomisk operatør og dermed opnå fordele, når de importerer eller eksporterer varer. Autoriserede virksomheder kan desuden opnå tilladelse til at anvende såkaldt centraliseret toldbehandling – CCI (dvs. at virksomheden kan toldbehandle sine varer, også selv om de ikke fysisk befinder sig hos virksomheden, men i et andet EU-land). Der er dog meget få af den slags virksomheder pt – og ingen reelt i DK, da den underliggende it-håndtering først er klar fra myndighedsside i løbet af 2025. Toldindtægterne fordeles mellem de involverede lande (via en konvention).	Etablering af en ny kategori af virksomheder, der kan stå for toldopkrævning uden væsentlig indblanding fra toldmyndighederne ved, at den eksisterende CCI-undtagelse udvides med yderligere forenklinger og gøres til hovedreglen, forudsat at den fælles EU-toldmyndighed får real-time adgang til virksomhedernes data. En andel af toldindtægterne tilfalder det land, hvor den toldbehandlende virksomhed er etableret, uanset hvor importen foregår. Det må forventes, at der skal ske ændring af den eksisterende konvention om deling af toldindtægterne.
EU-fastlagt ressortfordeling	National ressortfordeling (ml. nationale myndigheder) af opgaver forbundet med modtagelse af varer.	En mere EU-fastlagt ”ressortfordeling”, hvor toldmyndighederne er ansvarlige for at sikre, at varer, der kommer til EU, er ”sikre” og overholder produktregler mv.
Nye definitioner og toldprocesser	Nuværende toldkodeks indeholder de definitioner og toldprocesser/procedureregler, der gælder for fortoldning mm., herunder regler om toldangivelse, import, eksport, bestemmelser om udskydelse af toldbetaling, transit af varer, hvem der har ansvar for hvad osv.	Bredere definition af toldmyndigheder generelt. Nye definitioner af importør og eksportør, der gøres eneansvarlig for alt i fortoldningsprocessen. Nye og ændrede toldprocesser, der kan føre til store omvæltninger for både myndigheder og virksomheder. Blandt andet vil tolldata fremover løbende skulle indsendes af de forskellige aktører i forsyningskæden til det nye EU-datacenter.

Ifølge forslagene vil implementeringen ske løbende startende fra 2028, hvor den fælles EU-toldmyndighed etableres, og EU-tolddatacentret skal fungere for e-handel. Nye processer og procedurer for øvrige aktører vil skulle gennemføres hen over perioden 2032 til 2037, hvorefter reformpakken skal være endeligt gennemført i 2038. Kommissionen anfører, at en forudsætning for implementering af reformpakken er, at den igangværende implementering af den nuværende forordning om EU's toldkodeks gennemføres som planlagt inden udgangen af 2025.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver på forslaget. Europa-Parlamentet vedtog 13. marts 2024 sin holdning til Kommissionens forslag.

Europa-Parlamentet ønsker blandt andet at lægge flere opgaver i den fælles EU-toldmyndighed og at inkludere det såkaldte Single Window på toldområdet fuldstændigt i EU's toldkodeks. Single Window på toldområdet er en it-løsning til kommunikation og håndtering af data og sektorregler mellem toldmyndighederne og produktsikkerhedsmyndigheder mm. Dertil ønsker Europa-Parlamentet at fremskynde udvikling og anvendelse af EU's tolldatacenter ved at indføre en reelt dedikeret pilotfase, således at EU-tolldatacentret kan fungere fra marts 2026. Samtidig ønsker Europa-Parlamentet, at der oprettes en særlig platform for rapportering af varer, der ikke opfylder EU's regler. Flere af de foreslåede ændringer søger desuden at give mere støtte og assistance til mikrovirksomheder og SMV'er, end Kommissionens forslag umiddelbart lægger op til.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statussen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget forventes dog at have betydelige statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser, som uddybes i et kommende samlenotat, som vil ligge til grund for et forhandlingsoplæg i Europaudvalget.

8. Høring

Forslaget har været i ekstern høring hos interessenter og erhvervsliv den 1. juli 2023. Der henvises til grund- og nærhedsnotat for uddybning af høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En lang række særligt syd- og østeuropæiske EU-lande vurderes at være positive over for forslaget trods dets uklarheder. Flere nord- og vesteuropæiske EU-lande har udtrykt en vis bekymring for forslagets timing ift. den igangværende implementering af EU-toldkodeksen (EUTK), og om EU-toldmyndigheden vil medføre meropgaver og øget kompleksitet. Der synes på tværs af alle EU-lande at være bred enighed om, at e-handel giver store udfordringer med kontrol, da der er en større mængde små pakker, der skal kontrolleres. Der er enighed blandt EU-landene om, at det er en problematik, der skal løses.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen tager statussen til efterretning.

Regeringen finder det positivt, at man med forslaget vil dæmme op for nogle af de problemer, der følger med den voldsomme stigning i e-handel fra platforme til private forbrugere. Det gælder særligt ift. at styrke kontrol med varer, der ikke lever op til reglerne på et givent område, fx fordi de indeholder farlig kemi. Regeringen finder det vigtigt, at de administrative konsekvenser for erhverv og

det offentlige ved forslaget nedbringes, og at der skabes klarhed om ansvars- og opgavefordeling mellem de eksisterende nationale og foreslåede europæiske myndigheder. Regeringen finder det endvidere væsentligt, at it-investeringer vedr. implementeringen af det nuværende EU-toldkodeks får tid til at virke og give afkast. Endeligt afsøger regeringen muligheden for, at e-handel prioriteres i forhandlingerne, og at forhandlingerne om de øvrige tekniske og komplekse aspekter af pakken ikke forhastes.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om toldreformpakken blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 12. maj 2023 forud for ECOFIN den 17. maj 2023.

Grund- og nærhedsnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 10. oktober 2023.

Dagsordenspunkt 2: Forslag til revision af energibeskatningsdirektivet (ETD)

1. Resume

ECOFIN ventes at drøfte forslaget til revision af energibeskatningsdirektivet (ETD) på rådsmødet den 10. december 2024.

ETD har til formål at sikre et velfungerende indre marked og gøre det muligt for EU-landene at anvende energiafgifter som middel til at fremme politiske målsætninger, fx på miljøområdet. ETD fastsætter minimumssatser for afgifter på kul, gas, elektricitet og mineralolier i EU samt obligatoriske afgiftsfritagelser for bl.a. energiprodukter til luft- og søfart og visse frivillige afgiftsfritagelser.

Kommissionen har vurderet, at der er behov for en revision af direktivet, bl.a. fordi minimumssatserne ikke er blevet indekseret ift. prisudviklingen og dermed er blevet udhulet over tid. Kommissionens forslag lægger bl.a. op til, at energiprodukter fremover skal reguleres pba. energiindhold (kr./GJ) frem for metriske enheder (kr./liter, kr./ton). I oktober 2024 blev der fremsat et kompromisforslag, som fortsat ændrer afgiftsstrukturen fra metriske enheder til energienheder samt indeksering af minimumssatserne, men som dog er mindre ambitiøs end det oprindelige forslag fra Kommissionen, fx ved at brændstof til sø- og luftfart ikke længere foreslås at skulle omfattes af minimumsafgifter.

Drøftelsen på ECOFIN forventes at dreje sig om afgiftsfritagelserne for sø- og luftfart, herunder timingen for en eventuel revisionsklausul af bestemmelserne herom. Forslaget forventes at have visse statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser, som uddybes i et kommende samlenotat, som vil ligge til grund for forhandlingsoplæg om forslaget.

Regeringen ønsker en ambitiøs revision af energibeskatningsdirektivet, som fremmer reduktion af CO₂-udledninger. Derfor arbejder regeringen for, at revisionen indebærer forhøjede minimumssatser. Der arbejdes videre for en afvikling af de i dag gældende obligatoriske afgiftsfritagelser for energiprodukter anvendt til flyvninger i EU-luftrum og til sejlads i EU-farvand.

Fra dansk side arbejdes der for, at der udover en forhøjelse af minimumsafgifterne også indføres en automatisk indeksering af minimumsafgifterne, som vil bidrage til, at det gennemsnitlige energiafgiftsniveau i EU nærmer sig det danske niveau og derved fremmer den grønne omstilling og danske virksomheders konkurrenceevne ift. andre europæiske virksomheder.

Regeringen vil fastlægge sin holdning til det samlede forslag i forbindelse med forelæggelse af sagen til forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg forud for en mulig enighed i ECOFIN, evt. i løbet af første halvår 2025.

For en mere detaljeret gennemgang af Kommissionens forslag henvises til Skatteministeriets grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2021.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 14. juli 2021 forslag til revision af energibeskatningsdirektivet (direktiv 2003/96 EF) som en del af "Fit for 55"-pakken, der skal bidrage til at realisere EU's 2030-klimamålsætning om mindst 55 pct. reduktion af CO₂-udledninger frem mod 2030 (i forhold til 1990-niveauet).

Kommissionens forslag er fremsat med hjemmel i artikel 113, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), der kræver høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg samt enstemmig vedtagelse i Rådet.

Kommissionen har vurderet, at der er behov for en revision af direktivet for at sikre de rette økonomiske incitamenter til at gennemføre en vellykket energiomstilling med færre CO₂-udledninger og øgede energibesparelsesinvesteringer samt bidrage til en bæredygtig vækst.

Kommissionens forslag er løbende blevet ændret af skiftende formandskaber, og store dele af forslaget er i den forbindelse rullet tilbage til det gældende direktiv. Det ungarske EU-formandskab fremsatte senest den 16. oktober 2024 et kompromisforslag, som fortsat ændrer afgiftsstrukturen fra metriske enheder til energienheder, men som er mindre ambitiøst end det oprindelige forslag fra Kommissionen særligt fsva. afgifter på brændstof til sø- og luftfart. I andre aspekter er det en videreførelse af det gældende direktiv, jf. nedenfor. I orienteringen tages der udgangspunkt i kompromisforslaget af 16. oktober 2024.

3. Formål og indhold

ETD har til formål at sikre et velfungerende indre marked og gøre det muligt for EU-landene at anvende energiafgifter som middel til at fremme politiske målsætninger, fx på miljøområdet. Direktivet fastsætter minimumssatser for afgifter på kul, gas, elektricitet og mineralolier i EU samt obligatoriske afgiftsfritagelser for bl.a. energiprodukter til bl.a. sø- og luftfart og visse frivillige afgiftsfritagelser. Med forslaget til revision af direktivet lægges der bl.a. op til en forhøjelse af de nuværende minimumsafgifter samt en differentiering af afgiftssatserne efter energiindhold, så fossile brændsler fx pålægges højere afgifter end mere bæredygtige biobrændsler. Herudover indføres der også løbende stigninger i afgifterne i løbet af en indfasningsperiode og herefter en automatisk indeksering, der sikrer, at minimumssatserne ikke bliver udhulet af prisudviklingen over tid.

Nedenfor præsenteres de mest centrale elementer i Kommissionens forslag samt kompromisforslaget af 16. oktober 2024, jf. tabel 1. For en mere detaljeret

gennemgang af Kommissionens oprindelige forslag henvises til Skatteministeriets grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2021.

Tabel 1 Hovedelementer i Kommissionens forslag og kompromisforslag

	Eksisterende regler	Kommissionens forslag	Kompromisforslag
Struktur for minimumssatser	Minimumsafgifterne er opgjort ud fra metriske enheder (kr./liter, kr./tons osv.)	Fastsætter minimumssatserne efter energiindhold (kr./GJ). En ændring i strukturen for minimumssatserne til kr./GJ vil medføre, at flere energiprodukter med et lavere energiindhold pr. enhed (fx kul) vil pålægges en relativt lavere minimumsafgift (end fx gas) end i dag.	Uændret fra KOM's oprindelige forslag.
Forhøjelser af minimumssatser	Minimumsafgifterne svarer til en afgift på mellem ca. 20 og 60 kr./ton CO ₂ .	Minimumssatserne forhøjes mhp. at give incitament til at anvende bæredygtige og neutrale energiprodukter.	Indebærer en overgangsperiode på ti år fra 2028 til 2038. Samtidig forhøjes minimumssatserne i overgangsperioden til en allerede fastsat værdi i 2028, 2033 og 2038, hvorefter satserne vil blive indekseret, så de forhøjes automatisk hvert tredje år fra 2036
Højere afgifter på erhvervenes produktion (proces)	Mineralogiske processer (cement- og teglproduktion) er ikke obligatorisk omfattet af afgifter	Der foreslås en mindre stigning i minimumsafgifterne for energi til erhvervenes produktion (proces). Afgiften øges til mellem ca. 80 og 105 kr./ton CO ₂ frem mod 2038. Mineralogiske processer bliver omfattet af afgifter fra 2038.	Uændret fra KOM's oprindelige forslag
Gruppering af afgiftsniveauerne	Afgiftsniveauet for energiprodukter og elektricitet er opdelt på baggrund af type og anvendelse.	Afgiftspligtige energiprodukter og elektricitet grupperes i generelle kategorier efter type, som rangeres efter bl.a. produkternes miljøpåvirkning.	Uændret fra KOM's oprindelige forslag.
Ændringer i anvendelsesområdet	Biomasse, ammoniak og hydrogen mv., som kan anvendes som energi er ikke obligatorisk pålagt afgifter	Anvendelsesområdet udvides til hydrogen, ammoniak og nogle typer denaturerede alkoholer, der ikke er undtaget afgift efter alkoholdirektivet, når disse energiprodukter anvendes som motorbrændstof eller til opvarmning. Udvidelsen skyldes, at disse produkter også kan anvendes som energiprodukter, og derfor bør omfattes af det afgiftspligtige område. Biomasse omfattes fortsat ikke	Uændret fra KOM's oprindelige forslag. I den seneste kompromistekst fremgår det direkte, at afgift på affaldsforbrænding til produktion af varme er undtaget efter direktivet, når der er tale om affald omfattet af affaldshåndteringsdirektivet. Det er dog muligt at fastsætte nationale afgifter på affaldsforbrænding.
Affald	Direktivet indebærer, at brændsel til opvarmning skal omfattes af afgift. EU-landene kan dog fritage eller anvende en reduceret afgiftssats for afgiftspligtige varer, når de består af bl.a. biomasse, hvilket bl.a. omfatter den biogene del af affald. Affald, der anvendes til opvarmning i Danmark, er efter dansk opfattelse omfattet af ETD, men der har ved forhandlingerne vist sig at være uenighed om, hvorvidt affald er og fremover bør være omfattet af direktivet.	Affald omfattes eksplicit af anvendelsesområdet, hvor det tidligere ikke har fremgået eksplicit, men ud fra en fortolkning af anvendelsesområdet.	Det foreslås entydigt, at beskatning af affald, der anvendes som brændsel til opvarmning, ikke skal være en del af direktivets anvendelsesområde. Det er vurderingen, herunder pba. dialog med KOM, at det ikke har betydning for Danmarks nationale afgifter, dvs. Danmark kan opretholde de afgifter på affaldsforbrænding, som vi har i dag.
Ophævelse af afgiftsfritagelse for søfart	Energiprodukter og elektricitet til intra-EU-søfart er obligatorisk afgiftsfritaget.	Den obligatoriske afgiftsfritagelse ophæves for søfart, så intra-EU-sejlads, herunder sejlads i fast rute fart, fiskeri, gods-transport og arbejdssejlads (dvs. anden sejlads end fritidssejlads og færgefart, fx sandsugning og klappning) inden for EU omfattes, mens sejlads uden for EU i visse tilfælde kan omfattes af minimumsafgifterne	Den gældende obligatoriske afgiftsfritagelse videreføres for energiprodukter og elektricitet til såkaldt intra-EU-søfart. Det foreslås dog, at KOM senest ved udgangen af 2034 skal evaluere, om søfart bør omfattes af ETD.
Ophævelse af afgiftsfritagelse for luftfart	Energiprodukter og elektricitet til intra-EU-luftfart er obligatorisk afgiftsfritaget.	Forslaget indebærer en minimumsafgift på brændstof anvendt til passagerflyvninger mellem EU-lufthavne. Internationale flyvninger ud af EU, vil i udgangspunktet ikke være omfattet af minimumsafgiften. Internationale flyvninger kan dog pålægges samme afgiftssatser som luftfart inden	Den gældende obligatoriske afgiftsfritagelse videreføres for energiprodukter og elektricitet til såkaldt intra-EU-luftfart. Det foreslås dog, at KOM senest ved udgangen af 2034 skal evaluere, om luftfart bør omfattes af ETD.

for EU, medmindre andet gælder ift. den pågældende type flyvning eller iht. internationale forpligtelser, herunder luftfartsaftaler. Derudover undtages visse forretningsflyvninger med formål, der generelt ikke kan købes af offentligheden, fritidsflyvninger og fragtflyvninger.

Forslaget vurderes samlet set at medføre et umiddelbart merprovenu på ca. 25 mio. kr. i 2028 stigende til ca. 60 mio. kr. frem mod 2038, *jf. tabel 2*. Hvis sø- og luftfart mod forventning omfattes, medfører forslaget umiddelbart et merprovenu på samlet ca. 0,8 mia. kr. i 2033 stigende til 1,1 mia. kr. i 2038, hvor det vurderes, at omtrent to tredjedele af rejserne foretages af private rejsende. En belastning på intra-EU skibsfart forventes overvæltet i fragtrater og ultimativt at blive båret af forbrugere af de fragtede varer.

Tabel 2

Umiddelbar provenuvirkning af potentielle større ændringer som følge af revision af direktivet med udgangspunkt i kompromistekst af juli 2024

Mio. kr. (2025-niveau)	2028	2033	2038
Mineralogiske processer omfattes ²	0	0	35
Højere minimumsafgifter, kvoteomfattet proces	25	25	25
I alt	25	25	60
Umiddelbar erhvervsbelastning	25	25	60

Det vurderes, at forhøjelsen af minimumssatserne isoleret set ikke vil have særlig betydning for det danske afgiftsniveau, der – udover for energi til erhvervenes procesformål (produktion), der er omfattet af EU's kvotesystem – ligger væsentligt over de foreslåede satser, *jf. tabel 3*.

Tabel 3

Ændringer i afgiftsbelastning ift. gældende danske afgifter

Kr. pr. ton CO ₂	2028	2033	2038
Mineralogiske processer omfattes	0	0	105
Højere minimumsafgifter, kvoteomfattet proces	90	90	90

Det vurderes umiddelbart, at ændringerne af de danske energi- og CO₂-afgifter, som følger af gennemførelse af dele af *Aftale om grøn skattereform for industri mv. 2022* og *Aftale om Grøn Luftfart i Danmark 2023*, vil kunne fastholdes med vedtagelse af kompromisforslaget. *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* af 18. november 2024 er og vil heller ikke med revisionen være påvirket af ETD, da afgifterne fra aftalen ikke vedrører energiprodukter.

Forslaget forventes at træde i kraft den [1. januar 2028], *jf. seneste kompromistekst*.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal høres i overensstemmelse med TEUF artikel 115. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

EU's energibeskatningsdirektiv er implementeret i Danmark ved en række love og bekendtgørelser¹.

For en nærmere gennemgang af gældende dansk ret og lovgivningsændringer henvises til Skatteministeriets grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2021.

7. Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Afhængig af, hvordan det endelig forslag udformes, kan forslaget dog have visse statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser, som uddybes i et kommende samlenotat, som vil ligge til grund for et forhandlingsoplæg om forslaget.

8. Høring

For en gennemgang af høringssvar henvises til Skatteministeriets grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2021, hvori høringssvarene blev refereret.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er fortsat uenighed blandt EU-landene om centrale dele af forslaget. Flere lande har givet udtryk for, at en forhøjelse og indeksering af minimumsafgifterne er den rigtige vej at gå, mens andre lande er skeptiske.

Fastholdelse af afgiftsfritagelser for sø- og luftfart er afgørende for, om nogle lande kan acceptere forslaget, hvilket disse lande begrundes i deres geografiske forhold. En række andre EU-lande er dog kritiske over for undtagelserne, da det anses som uambitiøst. Forhandlingerne peger dog i retning af, at flere lande vil imødekomme ønsket om fastholdelse af afgiftsfritagelser for sø- og luftfart for at nå til et kompromis.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 om at reducere CO₂-udledninger med

¹ Mineralafgiftsloven, gasafgiftsloven, kulafgiftsloven, elafgiftsloven og CO₂-afgiftsloven

mindst 55 pct. i forhold til 1990-niveauet, samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet senest i 2050.

Fra dansk side arbejdes der derfor for en ambitiøs revision af energibeskatningsdirektivet, som fremmer reduktion af CO₂-udledninger. Derfor arbejdes der for, at revisionen indebærer forhøjede minimumssatser baseret på energiprodukternes energiindhold samt klima- og miljøpåvirkning. Der arbejdes videre for en afvikling af de gældende obligatoriske afgiftsfritagelser for energiprodukter anvendt til flyvninger i EU-luftrum og til sejlads i EU-farvand.

Fra dansk side arbejdes der for en automatisk og løbende indeksering af minimumsafgifterne, som sammen med en forhøjelse af satserne vil bidrage til, at det gennemsnitlige energiafgiftsniveau i EU nærmer sig det danske niveau og derved ikke bare fremmer den grønne omstilling, men også danske virksomheders konkurrenceevne.

Regeringen vil fastlægge sin holdning til det samlede forslag i forbindelse med forelæggelse af sagen til forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg forud for en mulig enighed i ECOFIN, evt. i løbet af første halvår 2025.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget er tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN den 6. december 2022 og til orientering forud for ECOFIN den 7. december 2021. Der henvises til samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 24. november 2022, samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 24. november 2021 samt Skatteministeriets grund- og nærhedsnotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2021.

Dagsordenspunkt 4: Implementering af EU's fælles finanspolitiske regler

KOM(2024)705, KOM(2024)710, KOM(2024)711, KOM(2024)712, KOM(2024)713, KOM(2024)714, KOM(2024)715, KOM(2024)716, KOM(2024)717, KOM(2024)718, KOM(2024)719, KOM(2024)720, KOM(2024)721, KOM(2024)722, KOM(2024)723, KOM(2024)724, KOM(2024)725, KOM(2024)726, KOM(2024)727, KOM(2024)728, KOM(2024)729, KOM(2024)730, KOM(2024)951, KOM(2024)952, KOM(2024)953, KOM(2024)954, KOM(2024)955, KOM(2024)956, KOM(2024)957, KOM(2024)958, KOM(2024)959

1. Resume

Som led i implementeringen af EU's nye finanspolitiske regler ventes Kommissionen på ECOFIN 10. december at præsentere sin efterårspakke af 26. november 2024, som bl.a. indeholder forslag til rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer samt underskudshenstillinger om nedbringelse af uforholdsmæssigt store underskud.

Kommissionens forslag til rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer følger af de finanspolitiske reglers bestemmelser om, at alle lande skal fremlægge en udgiftssti i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, som skal vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet. Udgiftstierne angiver den planlagte udvikling i udgifterne for en 4-7 årig periode (tilpasningsperioden), som EU-landene har til at tilpasse finanspolitikken, så der efterfølgende opnås en holdbar udvikling i gælden og underskud under 3 pct. af BNP. Der er desuden krav om, at lande, der ønsker en forlænget tilpasningsperiode på op til 7 år i stedet for 4 år, skal redegøre for, hvordan planlagte reformer og investeringer lever op til kriterierne for forlængelse, herunder ved at fremme vækspotential og finanspolitisk holdbarhed.

Rådshenstillingerne vedrører de 21 mellemfristede planer, som blev afleveret tidnok til, at Kommissionen har kunnet vurdere og stille forslag til rådshenstilling om planerne inden offentliggørelsen af efterårspakken. Der lægges i Kommissions forslag til rådshenstillinger op til at godkende fremlagte udgiftstier for 20 lande (Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Irland, Italien, Kroatien, Letland, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige og Tjekkiet). Fem lande har i deres plan anmodet om en forlænget tilpasningsperiode (Finland, Frankrig, Italien, Rumænien og Spanien). Forslagene lægger desuden op til at godkende alle fem landes anmodning om forlænget tilpasningsperiode pba. fremlagte reformer og investeringer. For Nederlandene foreslår Kommissionen, at Rådet vedtager en henstilling om en nederlandsk udgiftssti baseret Kommissionens vurdering af, hvilken udgiftssti der vil sikre overholdelse af reglernes krav til offentlige underskud og gæld. Kommissionens forslag følger af, at den

afleverede plan skønnes at medføre underskud over 3 pct. af BNP på mellem-lang sigt, og Nederlandene samtidig har frasagt sig retten til at aflevere en revideret plan.

Kommissionens forslag til underskudshenstillinger følger af EU's korrigerende finanspolitiske regler om nedbringelse af uforholdsmæssigt store underskud over 3 pct. af BNP. Forslagene er fremsat pba. Kommissionens vurderinger af, hvorvidt de pågældende EU-landes offentlige underskud overholder traktatens kriterier om, at det faktiske eller skønnede underskud højst må udgøre 3 pct. af BNP. Der er tale om helhedsvurderinger, der bl.a. tager højde for underskudenes størrelse, skønnede varighed og andre relevante faktorer.

Kommissionen foreslår underskudshenstillinger for de syv lande (Belgien, Frankrig, Italien, Malta, Polen, Slovakiet og Ungarn), hvor ECOFIN 16. juli vedtog beslutning om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud. Kommissionen stiller også forslag til en underskudshenstilling til Rumænien, der ifølge ECOFIN's beslutning af 16. juli ikke har leveret tilstrækkeligt på en tidligere underskudshenstilling. For yderligere to lande, Østrig og Finland, foretages en helhedsvurdering af, om landene har uforholdsmæssigt store underskud. Kommissionen vurderer, at Finland ikke bør tildeles en underskudshenstilling, idet Finland uden yderligere politiktiltag skønnes at nedbringe sit underskud fra 3,7 af BNP i 2024 til 3,0 pct. i 2025. Fsva. Østrig vurderer Kommissionen, at beslutningen om en underskudshenstilling bør udskydes og afhænge af, om Østrig som annonceret vil fremlægge tiltag, der sikrer et underskud på højst 3 pct. af BNP i 2025, i forbindelse med ECOFIN 21. januar 2025.

Rådets godkendelse af de fremlagte forslag til rådshenstillinger om planerne samt underskudshenstillinger ventes i starten af det nye år, sandsynligvis på ECOFIN 21. januar 2025.

Fra dansk side finder man det særdeles vigtigt, at der sikres effektiv implementering af EU's nye finanspolitiske regler på linje med aftalen om en reform af de finanspolitiske regler. Regeringen vil forholde sig nærmere til Kommissionens konkrete forslag frem mod ECOFIN's ventede vedtagelse af disse i starten af 2024 og fastlægge sin holdning vedr. rådshenstillingerne om de mellemfristede planer pba. FEU's mandat af 1. november 2024.

2. Baggrund

På ECOFIN 10. december 2024 ventes en præsentation af Kommissionens pakke af 26. november 2024 vedr. implementeringen af EU's finanspolitiske regler, herunder udkast til hhv. rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer samt underskudshenstillinger om uforholdsmæssigt store underskud.

Rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer

De reformerede finanspolitiske regler, der trådte i kraft 30. april 2024, indebærer, at EU-landene skal fremlægge nationale mellemfristede planer for finans-

og strukturpolitik, der skal vurderes af Kommissionen. Pba. Kommissionens vurdering vil Rådet efterfølgende godkende centrale elementer i planerne. Planerne fremlægges i udgangspunktet hvert fjerde år, men EU-landene kan i visse tilfælde aflevere reviderede mellemfristede planer, herunder ifm. et regerings-skifte².

De mellemfristede planer skal indeholde en sti for udviklingen i de offentlige nettoudgifter, dvs. offentlige udgifter ekskl. bl.a. renteudgifter og cykliske udgifter relateret til arbejdsløshed samt ændringer i indtægter som følge af diskretionære tiltag såsom skatteændringer.

Alle EU-landes udgiftsstier skal overholde overordnede krav om, at der skal sikres en holdbar udvikling i gælden, og at det faktiske underskud skal holdes eller bringes under 3 pct. af BNP, efter en fire- til syvårig tilpasningsperiode.

Lande med underskud over 3 pct. af BNP og/eller gæld over 60 pct. af BNP skal aflevere planer med udgiftsstier, der lever op til nogle retningslinjer fra EU-Kommissionen, som sikrer overholdelse af følgende krav:

1. Gælden skal være plausibelt faldende i de 10 år, der følger efter tilpasningsperioden, eller gælden skal fastholdes under 60 pct. af BNP. Dette krav til gældsudviklingen skal være overholdt under forskellige scenarier for udviklingen i bl.a. renter og vækst, samt når der tages højde for udviklingen i aldringsrelaterede offentlige udgifter (udgifter relateret til bl.a. pensioner, sundhed og ældrepleje).
2. Underskud skal bringes under 3 pct. af BNP og fastholdes under denne grænse 10 år efter tilpasningsperioden.
3. Finanspolitiske tilpasninger skal fordeles jævnt over tilpasningsperioden og må ikke udskydes til de sidste år af tilpasningsperioden.
4. Lande med gæld over hhv. 60 og 90 pct. af BNP skal sikre, at gælden som minimum falder med hhv. 0,5 og 1 pct. af BNP årligt i gennemsnit over den 4-7 årige tilpasningsperiode. For lande, der har modtaget en henstilling om at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP inden for en given frist, vil dette krav til gældreduktion først være gældende herefter.
5. Der skal sikres en sikkerhedsmargin til 3-procentsgrænsen for det faktiske underskud på 1,5 pct.-point (svarende til en strukturel saldo med et underskud på højst 1,5 pct. af BNP). Indtil denne sikkerhedsmargin er overholdt, skal landene som minimum sikre strukturelle budgetforbedringer på 0,4 pct.-point årligt ifm. en 4-årig tilpasningsperiode og 0,25 pct.-point årligt ifm. en 7-årig periode.

² Ifm. et regeringsskifte vil den nytiltrådte regering kunne aflevere en revideret mellemfristet plan, som, hvis indholdet godkendes af Rådet, vil være gældende for det pågældende land under en ny planperiode på i udgangspunktet fire år. En revideret plan skal således leve op til samme kriterier som en oprindelig plan, både fsva. udgiftsstien og fsva. reformer og investeringer i tilfælde, hvor en plan indeholder anmodning om en forlænget tilpasningsperiode.

Lande der overholder traktatens krav til underskud og gæld skal fremlægge planer med udgiftsstier, der sikrer, at underskud og gælds niveauer fastholdes under hhv. 3 og 60 pct. af BNP, herunder i 10 år efter tilpasningsperioden. Disse lande modtager ikke retningslinjer fra EU-Kommissionen, men kan anmode Kommissionen om såkaldt *teknisk information* i form af en strukturel budgetstilling, der pba. en mellemfristet fremskrivning vurderes at sikre, at underskuddet på den faktiske saldo i de 10 år efter tilpasningsperioden udgør maksimalt 3 pct. af BNP samt vurderes at være konsistent med en sikkerhedsmargin på 1,5 pct.-point til underskudsgrænsen på 3 pct. af BNP.

Forlængede tilpasningsperioder

Tilpasningsperioden i de mellemfristede planer er som udgangspunkt fire år, men landene har mulighed for at anmode om en forlænget finanspolitisk tilpasningsperiode på op til 7 år. Forlængede tilpasningsperioder ændrer ikke ved, at EU-landene i udgangspunktet skal aflevere nye mellemfristede planer hvert fjerde år, men indebærer lempeligere krav til de årlige budgetforbedringer. EU-landene kan opnå forlængede tilpasningsperioder, hvis de forpligter sig til at gennemføre en pakke af reformer og investeringer, der som generel hovedregel tilsammen opfylder følgende kriterier:

1. Styrker det økonomiske vækstpotentiale;
2. Understøtter finanspolitisk holdbarhed;
3. Bidrager væsentligt til EU's fælles strategiske prioriterer;
4. Adresserer de relevante landespecifikke anbefalinger, herunder anbefalinger i regi af proceduren for makroøkonomiske ubalancer;
5. Sikrer, at niveauet for de nationalt finansierede offentlige investeringer er højere under planen end årene før planen (dvs. ekskl. investeringer finansieret af fx EU's strukturfonde).

Fremlæggelse, vurdering og godkendelse af landenes mellemfristede planer samt den efterfølgende overvågning af implementeringen af planerne følger en fast procedure, jf. *boks 1*.

Boks 1 Procedure for fremlæggelse, vurdering og godkendelse af mellemfristede planer

Aflevering af planer: Alle lande skal senest inden udgangen af april, året før en plan træder i kraft, aflevere og offentliggøre en mellemfristet plan. Forud for aflevering af planen afholdes en teknisk dialog mellem landet og Kommissionen mhp. at sikre, at planen lever op til de fastsatte krav. Fsva. afleveringen af planer i 2024 er der aftalt en ekstraordinær proces i lyset af, at reglerne først trådte i kraft 30. april. Den ekstraordinære proces indebærer, at EU-landene afleverer planer i efteråret 2024 mhp. godkendelse i Rådet primo 2025.

Vurdering: Kommissionen skal senest seks uger efter afleveringen af en plan vurdere den pågældende plan. Kommissionen skal bl.a. vurdere, om den foreslåede udgiftssti i planen sikrer, at gælden er faldende eller holdes på et niveau under 60 pct. af BNP, at det faktiske underskud holdes under 3 pct. af BNP, at den finanspolitiske tilpasning ikke udskydes, samt at gælden i lande med gæld over hhv. 60 og 90 pct. af BNP som minimum falder med hhv. 0,5 og 1 pct. af BNP årligt i gennemsnit over den 4-7 årige tilpasningsperiode. Derudover vurderes det, om de beskrevne reformer og investeringer lever op til en række kriterier, særligt hvis landet anmoder om en forlænget tilpasningsperiode.

Godkendelse: På baggrund af en positiv vurdering fra Kommissionen, skal Rådet vedtage en henstilling til landet. Henstillingen godkender den finanspolitiske udgiftssti, som vil danne grundlag for overvågningen. Hvis landet har anmodet om en forlænget tilpasningsperiode, skal Rådets henstilling også endossere de planlagte reformer og investeringer, der ligger til grund for planen. Som hovedregel skal denne henstilling vedtages af Rådet inden for seks uger efter Kommissionens vurdering af planen. Hvis Kommissionen ikke vurderer, at en konkret mellemfristet plan i tilstrækkelig grad lever op til de finanspolitiske regler, vil Rådet pba. et forslag fra Kommissionen vedtage en henstilling til det pågældende land om aflevering af en revideret mellemfristet plan, der lever op til de finanspolitiske regler.

Overvågning: Kommissionen vil efter Rådets vedtagelse af en henstilling med godkendelse af et lands udgiftssti og eventuelle reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlænget tilpasningsperiode, efterfølgende skulle overvåge landets implementering af planen. Kommissionen vil særligt overvåge overholdelse af de fastlagte udgiftsstier. For at kontrollere eventuelle afvigelser fra udgiftsstien, etablerer Kommissionen en såkaldt kontrolkonto, der summerer de samlede positive og negative afvigelser fra udgiftsstien.

Håndhævelse: EU-lande med gæld over 60 pct. af BNP, der ikke overholder de fastsatte udgiftsstier, kan som følge af de finanspolitiske reglers korrigerende del modtage såkaldte *gældshenstillinger*. Gældshenstillingerne vil i udgangspunktet blive tildelt i tilfælde, hvor der på kontrolkontoen registreres en årlig eller akkumuleret afvigelse fra den godkendte udgiftssti på hhv. 0,3 og 0,6 pct. af BNP. Beslutningerne om gældshenstillinger vil dog afhænge af en helhedsvurdering af situationen i det pågældende land, herunder en nærmere vurdering af relevante faktorer, særligt omfanget af det pågældende lands gældsudfordringer.

Fremskridtsrapporter: Som led i overvågningen af implementeringen af landenes planer skal alle lande hvert år i april aflevere og offentliggøre rapport til Kommissionen, der gør status for fremskridtene med implementeringen af deres plan. Fremskridtsrapporten skal bl.a. indeholde en sammenligning af de faktiske offentlige nettoudgifter og udgiftsstien godkendt i kraft af Rådets henstilling, en opgørelse af gennemførte indtægtsforøgende og -reducerende tiltag samt fremskridt med og videre planer for gennemførelsen af reformerne og investeringerne fastfast i planerne.

Underskudshenstillinger om uforholdsmæssigt store underskud

Kommissionen overvåger løbende landenes efterlevelse af EU's finanspolitiske regler, herunder gennem helhedsvurderinger i rapporter. Kommissionens rapporter om efterlevelse af de finanspolitiske regler følger af Traktatens artikel 126.3 (TEUF), der fastslår, at Kommissionen skal offentliggøre en rapport om et EU-land, hvis det pågældende land umiddelbart ikke efterlever de fælles finanspolitiske regler. Det gælder traktatens kriterier vedrørende offentlig gæld (gælden må højst udgøre 60 pct. af BNP eller skal reduceres tilstrækkeligt hurtigt) og faktiske eller skønnede offentlige underskud (det faktiske eller skønnede underskud må højst udgøre 3 pct. af BNP) i et givent år.

I rapporten foretages en helhedsvurdering af de pågældende landes manglende efterlevelse af kriterierne vedr. underskud og gæld, og om der bør træffes beslutning om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud og tildeles en henstilling om korrektion af disse underskud. Vurderingen inddrager de finanspolitiske reglers bestemmelser om, at lande med underskud over 3 pct. af BNP bl.a. kan undgå proceduren vedr. uforholdsmæssigt store underskud, hvis *alle* af de følgende betingelser er opfyldt:

- underskuddet er *tæt på* underskudsgrænsen på 3 pct. af BNP.
- overskridelsen er *midlertidig*, hvilket i praksis tolkes som, at underskuddet ventes at komme ned på maksimalt 3 pct. inden udgangen af næste år.
- overskridelsen er *exceptionel*, dvs. at overskridelsen vurderes at skyldes omstændigheder uden for regeringens kontrol.

Kommissionens vurdering tager ligeledes højde for, at lande med underskud over 3 pct. af BNP også i visse tilfælde kan undgå proceduren vedr. uforholdsmæssigt store underskud, når der tages højde for relevante faktorer, herunder *omfanget af landenes gældsudfordringer, den økonomiske udvikling* (herunder inflation og konjunkturer), *udvikling i landenes budgetter, gennemførelse af reformer og investeringer og omfanget af landenes forsvarsudgifter*. Kommissionen kan ifølge de finanspolitiske regler inddrage relevante faktorer for lande, der enten har gæld under 60 pct. af BNP eller gæld over 60 pct. af BNP, men hvor underskuddet samtidig kan karakteriseres som værende *tæt på* underskudsgrænsen og overskridelsen kan karakteriseres som *midlertidig*.

Med afsæt i rapporten skal Kommissionen ifølge de finanspolitiske regler anbefale, at ECOFIN træffer beslutninger om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud i tilfælde, hvor de finanspolitiske regler vurderes brudt på baggrund af helhedsvurderingen. Kommissionen anbefaler dernæst, at ECOFIN vedtager underskudshenstillinger om finanspolitiske tilpasninger i de pågældende lande mhp. at bringe underskuddene under 3 pct. af BNP inden for en given frist. Underskudshenstillingerne vedtages normalt på samme tid som beslutningerne om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud.

Procedure for underskudshenstillinger i 2024

ECOFIN godkendte 16. juli 2024 rådsbeslutninger om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud i 7 lande (Belgien, Frankrig, Italien, Malta, Polen, Slovakiet og Ungarn) på baggrund af forslag fra Kommissionen. ECOFIN besluttede samtidig, at Rumænien ikke i tilstrækkeligt omfang havde efterlevet en henstilling, som Rumænien modtog i 2020, og som blev revideret i 2021. Kommissionens forslag til ECOFIN's beslutninger tog udgangspunkt i en rapport fra Kommissionen af 19. juni 2024 om EU-landenes efterlevelse af de finanspolitiske regler, som omfattede en helhedsvurdering af 12 lande, der ifølge Kommissionens forårsprognose af 15. maj 2024 har faktiske eller skønnede underskud

over 3 pct. af BNP i 2023 og/eller 2024 (Belgien, Estland, Finland, Frankrig, Italien, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet og Ungarn).

På baggrund af rapporten, vurderede Kommissionen på daværende tidspunkt i sin rapport, at der bør åbnes en procedure vedr. uforholdsmæssigt store underskud for Belgien, Frankrig, Italien, Malta, Polen, Slovakiet og Ungarn.

Underskudshenstillingerne blev i 2024 ekstraordinært udskudt til efter EU-landenes frist for aflevering af mellemfristede planer. Begrundelsen var, at der således kan tages højde for de respektive landes planlagte udgiftsstier indeholdt i de mellemfristede planer samt Rådets stillingtagen til disse. Det vedrører ligeledes afklaring på om landene får en tilpasningsperiode på 4 eller 7 år, hvilket har betydning for fristen for at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP.

Hjemmel og stemmeregler

Forslag vedr. de finanspolitiske reglers forebyggende del, herunder rådshenstillinger vedr. nationale mellemfristede planer, har hjemmel i TEUF artikel 121. Ved vedtagelse af rådshenstilling vedr. mellemfristede finans- og strukturpolitiske planer træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal (uden det pågældende lands egen stemme).

Forslag under Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del, herunder forslag om tildeling af underskudshenstillinger, har hjemmel i TEUF artikel 126. Ved vedtagelse af underskudshenstilling vedr. uforholdsmæssigt store underskud træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal (uden det pågældende lands egen stemme). Desuden er det kun eurolande, der stemmer i sager, som vedrører underskudshenstillinger til eurolande.

3. Formål og indhold

På ECOFIN 10. december 2024 ventes en præsentation af Kommissionens efterårspakke af 26. november vedr. EU's finanspolitiske regler, der bl.a. indeholder forslag til rådshenstillinger vedr. EU-landenes nationale mellemfristede planer og forslag til underskudshenstillinger om nedbringelse af uforholdsmæssigt store underskud. ECOFIN ventes i starten af 2025, sandsynligvis på mødet 21. januar, at vedtage henstillinger på baggrund af Kommissionens forslag.

Folketingets Europaudvalg vil blive orienteret nærmere om ECOFIN's beslutninger forud for de relevante ECOFIN-møder, hvor beslutningerne ventes truffet.

Forslag til rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer

Kommissionen har offentliggjort forslag til rådshenstillinger vedr. de 21 EU-landes mellemfristede planer, der blev afleveret tidnok til, at Kommissionen har kunnet foretage en vurdering forud for offentliggørelse af efterårspakken den 26. november 2024.

Blandt de 21 lande har 17 lande (FI, ES, CY, EE, EL, MT, PL, PT, RO, SK, SL, HR, CZ, DK, LV, NL og SE) afleveret planer med en 4-årig planperiode, mens 4 lande (FR, IT, LU og IE) har afleveret planer med en 5-årig planperiode, hvilket skyldes særlige tilfælde med femårige regeringsperioder i de respektive lande. Planperioden er således udtryk for de nationale regeringers politiske planlægningshorisont. Uanset om det enkelte lands planperiode er 4- eller 5-årig, er der en 4-årig tilpasningsperiode inden landet skal sikre overholdelse af reglerne om underskud og gæld, medmindre Rådet godkender en længere tilpasningsperiode på op til 7 år.

Fem lande (ES, FI, FR, IT og RO) har afleveret planer, der indeholder reformer og investeringer mhp. at få adgang til en forlænget tilpasningsperiode på 7 år.

Forslagene til rådshenstillinger lægger op til, at Rådet godkender følgende:

1. Udgiftsstier for de 21 lande, der har afleveret en plan tidsnok til, at Kommissionen har kunnet foretage en vurdering af denne forud for offentliggørelse af efterårspakken den 26. november 2024.
2. Reforme og investeringer, der ligger til grund for anmodningerne om forlængede tilpasningsperioder i planerne fra de fem lande, der anmoder om forlængelse.

For de resterende seks lande (AT, BE, BG, DE, HU og LT), som ikke har afleveret en plan rettidigt forud for offentliggørelse af efterårspakken, vil Kommissionens forslag og Rådets efterfølgende stillingtagen finde sted, efter planerne er afleveret, og Kommissionen har haft tilstrækkelig tid til at foretage vurderinger.

EU-landenes udgiftsstier

Planerne kan overordnet opdeles mellem lande, der har modtaget retningslinjer fra Kommissionen pba. offentlig gæld eller underskud, der overstiger traktatens krav på hhv. 60 og 3 pct. af BNP, og lande, der ikke har modtaget retningslinjer. Gruppen af planer for lande, der har modtaget retningslinjer (CY, EE, EL, FI, FR, MT, PL, PT, RO, ES, SK, SL) kan desuden opdeles i planer med og uden anmodning om en forlænget tilpasningsperiode. Af *tabel 2* fremgår et samlet overblik over landenes planlagte udgiftstier samt Kommissionens retningslinjer til lande med høj gæld eller underskud.

Tabel 2 Finanspolitiske udgiftsstier og Kommissionens retningslinjer, nominelle vækstrater

Lande med forlænget tilpasningsperiode og retningslinjer			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Akkumuleret vækst, 2024 til ultimo planperiode
Finland	Mellemfristet plan	3,7		1,6	1,9	2,6	2,6	2,8	2,8	2,9	13,0
	KOM retningslinjer	4,0		1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,6	1,7	10,2
Frankrig	Mellemfristet plan	3,8		0,0	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	9,5
	KOM retningslinjer	1,8		2,0	1,7	1,6	1,4	1,5	1,6	1,7	10,4
Italien	Mellemfristet plan	-1,9		1,3	1,6	1,9	1,7	1,5	1,1	1,2	6,2
	KOM retningslinjer	-2,8		1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	4,6
Rumænien	Mellemfristet plan	14,3		5,1	4,9	4,7	4,3	4,2	3,9	3,8	37,6
	KOM retningslinjer	14,3		6,1	5,7	5,3	5,0	4,8	4,7	4,5	41,7
Spanien	Mellemfristet plan	5,3		3,7	3,5	3,2	3,0	3,0	2,5	2,4	20,1
	KOM retningslinjer	3,8		3,2	2,8	2,7	2,7	2,5	2,6	2,5	16,1
Lande med retningslinjer											
Cypern	Mellemfristet plan	2,7		6,0	5,0	5,4	4,3	-	-	-	25,7
	KOM retningslinjer	7,0		5,9	5,0	4,5	4,3	-	-	-	29,6
Estland	Mellemfristet plan	1,9		7,1	5,1	3,6	3,2	-	-	-	22,6
	KOM retningslinjer	5,4		3,3	3,3	2,9	2,9	-	-	-	19,1
Grækenland	Mellemfristet plan	2,6		3,7	3,6	3,1	3,0	-	-	-	17,1
	KOM retningslinjer	1,8		3,0	3,2	3,1	3,0	-	-	-	14,9
Malta	Mellemfristet plan	7,4		6,0	5,8	5,8	6,1	-	-	-	35,2
	KOM retningslinjer	5,5		6,0	5,8	5,9	5,7	-	-	-	32,4
Polen	Mellemfristet plan	12,5		6,3	4,4	4,0	3,5	-	-	-	34,4
	KOM retningslinjer	12,8		5,3	4,6	4,2	3,9	-	-	-	34,5
Portugal	Mellemfristet plan	11,8		5,0	5,1	1,2	3,3	-	-	-	28,9
	KOM retningslinjer	8,3		4,1	3,6	3,4	3,3	-	-	-	24,8
Slovakiet	Mellemfristet plan	6,2		3,8	0,9	1,6	1,5	-	-	-	14,8
	KOM retningslinjer	6,2		2,8	2,0	1,6	1,5	-	-	-	14,8
Slovenien	Mellemfristet plan	6,2		5,6	4,4	4,1	4,0	-	-	-	26,6
	KOM retningslinjer	5,6		4,9	4,5	4,3	4,2	-	-	-	25,8
Lande uden retningslinjer											
Kroatien	Mellemfristet plan	18,6		6,4	4,9	4,1	3,7	-	-	-	42,9
Tjekkiet	Mellemfristet plan	5,3		4,5	2,5	2,6	2,9	-	-	-	19,2
Danmark	Mellemfristet plan	7,2		5,0	5,7	3,8	2,9	-	-	-	27,1
Irland	Mellemfristet plan	9,8		5,1	6,5	4,9	5,4	4,7	-	-	42,3
Letland	Mellemfristet plan	9,1		5,9	3,6	3,4	3,3	-	-	-	27,9
Luxembourg	Mellemfristet plan	8,0		5,8	4,7	3,8	5,4	4,7	-	-	36,9
Nederlandene	Mellemfristet plan	6,9		6,8	3,5	2,1	4,3	-	-	-	25,8
	KOM forslag	6,7		3,5	3,3	3,0	3,0	-	-	-	21,0
Sverige	Mellemfristet plan	6,4		4,0	4,4	4,4	4,6	-	-	-	26,1

Anm: Tal angivet med **fed** markerer udgiftsvæksten i år under planperioden

Kilde: Landenes mellemfristede planer, Kommissionens vurderinger og Kommissionens retningslinjer.

Kommissionen lægger med sine forslag op til, at Rådet godkender planlagte udgiftsstier for 20 lande:

- 5 lande (FI, FR, IT, RO og ES), som har modtaget retningslinjer om udgiftsstien fra Kommissionen og anmodet om forlænget tilpasningsperiode. Kommissionen vurderer således, at de afleverede planer indeholder udgiftsstier, som er forenelige med kravene, herunder om at sikre underskud under 3 pct. af BNP og fald i gældskvoter over 60 pct. i en 10-årig periode efter tilpasningsperioden, *jf. baggrundsafsnit*. Kommissionen vurderer desuden, at alle landenes planer indeholder reformer og investeringer, der samlet set lever op til kriterierne for at få adgang til en forlænget tilpasningsperiode, herunder styrkelse af vækspotentiale og finanspolitisk holdbarhed.
- 8 lande (CY, EE, EL, MT, PL, PT, SK, SL), som har modtaget retningslinjer om udgiftsstier fra Kommissionen uden at anmode om en forlænget tilpasningsperiode. Kommissionen vurderer således, at de afleverede planer indeholder udgiftsstier, som er forenelige med kravene om at sikre underskud under 3 pct. af BNP og fald i gældskvoter over 60 pct. i en 10-årig periode efter tilpasningsperioden, *jf. baggrundsafsnit*.
- 7 lande (HR, CZ, DK, IE, LT, LU og SE), der ikke har modtaget retningslinjer fra Kommissionen. Kommissionen vurderer således, at de afleverede planer indeholder udgiftsstier, der lever op til kravene til disse lande om at fastholde underskud og gæld på maksimalt 3 og 60 pct. af BNP, *jf. baggrundsafsnit*.

For en række lande indeholder de mellemfristede planer udgiftsstier, som afviger fra Kommissionens retningslinjer. Kommissionen vurderer generelt, at der i de tilfælde, hvor udgiftsvæksten over tilpasningsperioden overstiger Kommissionens retningslinjer, er tale om velbegrundede forskelle i de bagvedliggende antagelser. Afvigelserne fra Kommissionens antagelser omfatter bl.a. et mere favorabelt udgangspunkt for økonomien og de offentlige finanser sammenlignet med i foråret 2024, muligheden for at bruge et mere ensartet skøn for den økonomiske vækst på tværs af planperioden og på mellemlangt sigt, højere end ventet inflation, der påvirker den nominelle udgiftsvækst, samt tilfælde hvor den planlagte finanspolitiske tilpasning sker hurtigere, end Kommissionen har lagt til grund i retningslinjerne, og der således er mulighed for en lidt højere udgiftsvækst i løbet af perioden.

Fsva. den nederlandske plan vurderer Kommissionen, at denne udgiftssti som den eneste ikke overholder kravene i de forebyggende regler, selvom Nederlandenes underskud og gæld aktuelt er inden for traktatens grænser på hhv. 3 og 60 pct. af BNP. Kommissionen vurderer, at udgiftsstien i Nederlandenes plan ikke overholder kravet om, at underskuddet på mellemlangt sigt holdes under 3 pct. af BNP, idet underskuddet allerede overstiger denne grænse i 2029 og ven-

tes øget til 4 pct. af BNP i 2038 ifølge Nederlandenes egne fremskrivninger. Såfremt Kommission og Rådet konkluderer, at et lands udgiftssti ikke overholder kravene, har landet ret til at aflevere en revideret plan. Nederlandene frasiger sig dog denne ret. Kommissionen foreslår derfor, at Rådet vedtager en henstilling, der indebærer den maksimale vækst i nettoudgifterne, som samtidig vil sikre, at underskuddet fastholdes under 3 pct. af BNP på mellemlang sigt, *jf. tabel 1*.

Reformer og investeringer

Kommissionen lægger med sine forslag op til, at ECOFIN skal godkende forlængelse af tilpasningsperioden fra 4 til 7 år for alle fem lande, som har anmodet om en forlænget tilpasningsperiode. Kommissionens forslag er stillet på baggrund af vurderinger af, at reformerne og investeringerne i de pågældende landes planer lever op til de finanspolitiske reglers kriterier for forlængelser.

Kommissionen vurderer således, at landenes planer generelt indeholder reformer og investeringer, der fremmer vækstpotentialitet, bidrager til at styrke holdbarheden af de offentlige finanser samt adresserer fælles EU-prioriteter og landespecifikke anbefalinger under det europæiske semester. Det fremgår desuden, at de relevante reformer og investeringer i vidt omfang planlægges implementeret i starten af tilpasningsperioden, og at den planlagte finanspolitiske konsolidering ikke sker gennem reduktion af det offentlige investeringsniveau. Alle fem lande har både inkluderet nye tiltag og tiltag fra landenes genopretningsplaner, som Kommissionen generelt vurderer vil styrke vækstpotentialitet og fremme den finanspolitiske holdbarhed. Tiltag fra landenes genopretningsplaner udgør størstedelen af de inkluderede reformer og investeringer.

Kommissionen fremhæver bl.a., at planerne indeholder tiltag i form af arbejdsmarkedsreformer, social- og sundhedsreformer, pensionsreformer, skattereformer og initiativer der vil lette virksomheders adgang til finansiering. Af *tabel 3* fremgår et overblik over reformer og investeringer på landeniveau, som af Kommissionen vurderes centrale ift. at leve op til kravene for forlænget tilpasningsperiode.

Tabel 3 Reformer og investeringer i lande med forlænget tilpasningsperiode

Land	Centrale tiltag
Finland	Styrkelse af beskæftigelsesindsatserne, herunder gennem flere ressourcer til at styrke den aktive indsats og strammere krav til jobsøgningen (RRP-tiltag)
	Reduktion af dagpengeperioden (RRP-tiltag)
	Implementering af sundheds- og socialreform der skal fremme en lovpligtig behandlingsgaranti (RRP-tiltag)
	Introduktion af flere digitale værktøjer i social- og sundhedssektoren (RRP-tiltag)
	Investeringer i forskning og innovation mhp. at udvikle nye teknologier inden for energiområdet og den grønne omstilling (RRP-tiltag)
Frankrig	Reformer af ydelsessystemet mhp. at øge incitamenterne til beskæftigelse samt i højere grad at målrette de sociale ydelser gennem et forenklet system (nye tiltag)
	Reform af dagpengesystemet mhp. at styrke incitamenterne til beskæftigelse samt reducere omfanget af korttidskontrakter (RRP-tiltag)
	Investering og tiltag inden for forskning mhp. at fremme videnskabelig ekspertise, forbedre attraktiviteten af videnskabelige jobs samt styrke formidling af resultater mellem offentlig forskningsinstitutioner og den private sektor (RRP-tiltag)
	Investering i vedvarende energiproduktion mhp. at fremskynde etablering af vedvarende energikilder og efterlevelse af Frankrigs nationale mål for energiomstilling og forsyningsikkerhed (RRP-tiltag)
	Investeringer i innovation og udvikling inden for digitale teknologier og strategisk vigtige sektorer såsom sundhed, energi og luftfart (RRP-tiltag og nye tiltag)
	Reform af system til evaluering af offentlige udgifter, herunder implementering af årlige gennemgange af kvaliteten af udgifterne på tværs af offentlige delsektorer (RRP-tiltag)
	Reform af offentlige pensionssystemer gennem en forøgelse af arbejdsgivernes sociale bidrag mhp. at øge den økonomiske holdbarhed af systemet (nyt tiltag)
Italien	Reformer inden for forenkling og reduktion af administrative byrder for erhvervslivet, herunder mhp. mere gennemsigthed og strømlinede standarder for at modtage erhvervsstøtte (nye tiltag)
	Reformer inden for skattefradrag og sociale udgifter, som har til formål at fjerne de mindst effektive eksisterende ordninger og herved reducere de offentlige udgifter (nye tiltag)
	Reformer og investeringer inden for sikring af civilret, herunder implementering af en insolvensreform og reduktion af sagsbehandlingstiden (RRP-tiltag)
	Reformer og investeringer inden for skatteforvaltning, herunder mhp. at fremme effektiv skatteindkrævning og styrke tiltag mod skattesvig (RRP-tiltag)
	Reformer og investeringer der fremmer vilkår for erhvervslivet, herunder ved at øge offentlig støtte til R&D, forenkle regler og byrder for virksomheder og liberalisering af konkurrencelovgivningen (RRP-tiltag)
	Reformer inden for den offentlige forvaltning, som sigter mod effektiviseringer og forenkling (RRP-tiltag)
	Reformer og investeringer inden for børnepasning, herunder mhp. at øge udbuddet og tilgængeligheden af faciliteter til børnepasning (RRP-tiltag)
	Reformer inden for styring af de offentlige udgifter, herunder en styrkelse af kapaciteten til at overvåge og evaluere forvaltningen af offentlige udgifter (RRP-tiltag)
	Reformer inden for skatteforvaltning og effektivisering af offentlige virksomheder, herunder reduktion af subsidier til miljøskadelige aktiviteter, reduktion af skattebyrden for lav- og mellemindkomst familier og strømlining af statslige selskaber (nye tiltag)

Kilde: EU-landenes mellemfristede planer og Kommissionens forslag til rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer.

Tabel 2 fortsat Reforme og investeringer i lande med forlænget tilpasningsperiode

Rumænien	Pensionsreformer mhp. at sikre et mere økonomisk bæredygtigt offentligt pensionssystem, herunder gennem om-lægning til et bidragsbaseret system og tiltag der tilskynder senere tilbagetrækning (RRP-tiltag)
	Reform af minimumslønnen mhp. at holde minimumslønsatsen inden for et bestemt interval ift. gennemsnitslønnen, og herved sikre forudsigelig lønudvikling (RRP-tiltag)
	Reform af systemet til at fastlægge offentlige lønninger, herunder ved at sikre mere gennemsigtig lønpolitik (RRP-tiltag)
	Reform af skatteordninger for mindre virksomheder mhp. at reducere og simplificere særordninger (RRP-tiltag)
	Skattereform mhp. at udvikle et system til at generere automatiske ejendomsvurderinger (RRP-tiltag)
	Investering i digitale værktøjer inden for skatteforvaltningen (RRP-tiltag)
	Reform af det offentlige udgiftssystem mhp. at øge effektiviteten, gennemsigtheden og den finanspolitiske ansvar-lighed i anvendelsen af offentlige midler. Omfatter bl.a. øget kontrol af uberettigede overskridelser af budgetter og gennemgange af offentlige udgifter (RRP-tiltag)
	Investering i tiltag der kan fremme erhvervslivets (særligt SMV'er) evne til at mobilisere privat kapital, herunder gennem etablering af en investeringsfond og en ny juridisk ramme for støtte til strategisk vigtige investeringer (nyt tiltag)
Spanien	Reform inden for statslige virksomheder mhp. besparelser og effektiviseringer, herunder gennem strammere styring af udgifter (nyt tiltag)
	Reformer inden for digital omstilling, herunder med formålet om at fremme digitalisering af den spanske økonomi, øge udbredelsen af nye teknologier og fremme produktiviteten (RRP-tiltag)
	Reformer inden for grøn omstilling, herunder reduktion af afhængigheden af fossile brændstoffer mhp. at fremme den grønne omstilling og styrke konkurrenceevnen (RRP-tiltag)
	Reformer inden for skattesystemet mhp. at modernisere systemet og en mere effektiv skatteindkrævning (RRP-tiltag)
	Reformer inden for bekæmpelse af skatteunddragelse, herunder ved at styrke det juridiske og administrative ramme-værk, forbedre koordinationen mellem skattemyndighederne og øge brugen af teknologi til bedre at opdage og for-hindre svindel (RRP-tiltag)
	Reformer inden for fysisk kapital og produktivitet, herunder reduktion af bureaukrati for virksomheder (RRP-tiltag)
	Investering i forøgelse af boligmassen, herunder øget udbud af billige lejeboliger (RRP-tiltag)
	Arbejdsudbudsreformer mhp. at øge udbuddet af kvalificeret arbejdskraft, herunder initiativer relateret til erhvervs-uddannelse og forenkling af systemet for godkendelse af eksamensbeviser (nye tiltag)
	Reform af det offentlige ydelsessystem mhp. forbedret og mere effektiv forvaltning af offentlige midler, herunder i tilfælde hvor individer er midlertidigt uarbejdsdygtige (nyt tiltag)

Kilde: EU-landenes mellemfristede planer og Kommissionens forslag til rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer.

Underskudshenstillinger om uforholdsmæssigt store underskud

Kommissionens forslag til henstillinger vedr. uforholdsmæssigt store under-skud vedrører følgende otte lande:

- Belgien, Frankrig, Italien, Malta, Polen, Slovenien og Ungarn som ifølge Rå-dets beslutninger ifm. ECOFIN 16. juli 2024 har uforholdsmæssigt store un-derskud.

- Rumænien som ifølge Rådets beslutning ifm. ECOFIN 16. juli 2024 ikke har efterlevet en tidligere underskudshenstilling fra 2020 (revideret i 2021).

I Kommissionens forslag til henstillinger fastlægges konkrete frister for nedbringelse af de uforholdsmæssigt store underskud til maksimalt 3 pct. af BNP samt en sti for væksten i de offentlige nettoudgifter, der er forenelig med at nedbringe underskuddet til maksimalt 3 pct. af BNP inden for de fastlagte frister. Stierne for væksten i de offentlige nettoudgifter i henstillingerne svarer til stierne i Kommissionens forslag til respektive rådshenstillinger vedr. de mellemfristede planer for de lande, hvor der er stillet forslag til rådshenstilling, da disse stier netop tager højde for krav om at nedbringe for store underskud.

Tabel 3 angiver Kommissionens forslag til udgiftsstier og frister for at bringe underskuddene under 3 pct. af BNP samt den offentlige saldo i de respektive EU-lande.

Tabel 3 Kommissionens forslag til underskudshenstillinger og offentlig saldo

	Offentligt underskud (pct. af BNP)			Årlige finanspolitiske tilpasninger (Loft over årlig vækst i nettoudgifter)						Frist
	2023	2024	2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Frist
Belgien	-4,2	-4,6	-4,9	2,4	1,9	2,0	-	-	-	2027
Frankrig	-5,5	-6,2	-5,3	0,0	1,4	1,4	1,4	1,3	-	2029
Italien	-7,2	-3,8	-3,4	1,3	1,6	-	-	-	-	2026
Malta	-4,5	-4,0	-3,5	6,0	5,8	5,8	-	-	-	2027
Polen	-5,3	-5,8	-5,6	6,3	4,4	4,0	3,5	-	-	2028
Rumænien	-6,5	-8,0	-7,9	5,1	4,9	4,7	4,3	4,2	3,9	2030
Slovakiet	-5,2	-5,8	-4,7	3,8	0,9	1,6	-	-	-	2027
Ungarn	-6,7	-5,4	-4,6	3,9	3,3	3,2	-	-	-	2027

Anm.: Offentlige underskud er skøn i 2024 og 2025. Vækstrater for offentlige nettoudgifter angivet med *kursiv* er identiske med vækstrater lagt frem i forslag til rådshenstillinger vedr. mellemfristede planer.

Kilde: EU-Kommissionens efterårsprognose af 15. november 2024 samt forslag til underskudshenstillinger af 26. november 2024.

Kommissionens rapport om efterlevelsen af de finanspolitiske regler

Kommissionen offentliggjorde som del af pakken af 26. november en rapport om efterlevelsen af EU's finanspolitiske regler. Rapporten følger af Traktatens artikel 126.3 (TEUF), der fastslår, at Kommissionen skal offentliggøre en rapport om et EU-land, hvis det pågældende land umiddelbart ikke efterlever de fælles finanspolitiske regler. Det gælder traktatens kriterier vedrørende offentlig gæld (gælden må højst udgøre 60 pct. af BNP eller skal reduceres tilstrækkeligt hurtigt) og faktiske eller skønnede offentlige underskud (det faktiske eller skønnede underskud må højst udgøre 3 pct. af BNP) i et givent år.

Kommissionens rapport om landenes efterlevelse af de finanspolitiske regler af 26. november 2024 omfatter Finland og Østrig. Kommissionens efterårsprognose af 15. november 2024 skønner større underskud i Finland og Østrig end i

forårsprognozen af 15. maj 2024, hvilket medfører ventede overskridelser af 3-procentsgrænsen for offentlige underskud i 2024 i Finland samt i 2024, 2025 og 2026 i Østrig, *jf. tabel 4.*

Tabel 4 Indberettede og skønnede offentlige underskud i Finland og Østrig

Indberettede underskud		Skønnede underskud		
	2024	2024	2025	2026
Finland	-3,7	-3,7 (-3,4)	-3,0 (-2,8)	-2,5
Østrig	-3,3	-3,6 (-3,1)	-3,7 (-2,9)	-3,5

Anm.: Skønnede underskud i parentes angiver skøn fra Kommissionens forårsprognoze, der lå til grund for Kommissionens rapport vedr. efterlevelsen af EU's finanspolitiske regler af 19. juni 2024. Forårsprognozen indeholdt ikke skøn for 2026.
 Kilde: EU-Kommissionens rapport om efterlevelsen af EU's finanspolitiske regler af 26. november 2024.

I rapporten foretages en helhedsvurdering af, om Finland og Østrig har uforholdsmæssigt store underskud, og om landene derfor bør tildeles en underskudshenstilling om korrektion af disse underskud. Vurderingen inddrager de finanspolitiske reglers bestemmelser om, at lande kan undgå en underskudshenstilling, herunder hvis underskuddet er *tæt på* underskudsgrænsen på 3 pct. af BNP samt hvis overskridelsen er *midlertidig og exceptionel*.

Samlet set vurderer Kommissionen, at Finland og Østrig ikke efterlever kriteriet om underskud på maksimalt 3 pct. af BNP. Kommissionen vurderer dog samtidig følgende:

- Der bør på nuværende tidspunkt *ikke* åbnes en procedure vedr. uforholdsmæssigt store underskud for **Finland**, idet Finland uden yderligere politiktiltag skønnes at bringe sit underskud fra 3,7 pct. af BNP i 2024 ned på 3,0 pct. i 2025 og yderligere ned i 2026.
- Kommissionen vil overveje at stille forslag til en rådsbeslutning om, at der eksisterer uforholdsmæssigt stort underskud i **Østrig** og dermed bane vejen for en underskudshenstilling til Østrig. Hvorvidt Kommissionen vil fremsætte et sådant forslag vil afhænge af, om Østrig senest i forbindelse med ECOFIN 21. januar 2025 har præsenteret en pakke med tiltag, der vurderes at kunne bringe underskuddet i overensstemmelse med kravet om underskud på maksimalt 3 pct. i 2025.

Fsva. landenes efterlevelse af kriteriet for offentlig gæld bemærker Kommissionen, at det på nuværende tidspunkt ikke kan vurderes under de nye finanspolitiske regler. Det skyldes, at efterlevelsen afhænger af, om landene overholder udgiftsstierne i deres respektive nationale mellemfristede planer, som først ventes godkendt af Rådet i starten af 2025.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelsen af rådshenstillinger vedr. de mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik med udgiftsstier til EU-landene samt eventuelle reform- og investeringsforpligtelser i tilfælde af forlængede tilpasningsperioder samt underskudshenstillinger vedr. uforholdsmæssigt store underskud, har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Implementeringen af EU's finanspolitiske regler kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang reglernes formål opnås, herunder sundere finanspolitik i EU-landene og øget gældsholdbarhed, hvilket bl.a. vil bidrage til lavere statsgældsrenter.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Vedtagelsen af henstillinger vedr. de mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik med udgiftsstier til EU-landene samt eventuelle reform- og investeringsforpligtelser i tilfælde af forlængede tilpasningsperioder samt underskudshenstillinger vedr. uforholdsmæssigt store underskud, har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Implementeringen af de finanspolitiske regler kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det bidrager til sundere økonomisk politik i EU-landene, herunder reformer der øger vækstpotentiallet.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Vedtagelsen af henstillinger vedr. de mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik med udgiftsstier til EU-landene samt eventuelle reform- og investeringsforpligtelser i tilfælde af forlængede tilpasningsperioder samt underskudshenstillinger vedr. uforholdsmæssigt store underskud, har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Implementeringen af de finanspolitiske regler kan have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser i det omfang det bidrager til sundere økonomisk politik i EU-landene, herunder reformer der styrker væksten og forbedrer rammebetingelserne for europæiske virksomheder.

8. Høring

Forslagene har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at kunne tage præsentationen af Kommissionens forslag til rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer og underskudshenstillinger vedr. uforholdsmæssigt store underskud til efterretning.

EU-landene ventes at fastlægge sine positioner vedr. de enkelte forslag fra Kommissionen frem mod Rådets ventede stillingtagen til disse på ECOFIN 21. januar 2025.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan tage præsentationen af Kommissionens pakke af 26. november 2024 til efterretning, herunder forslagene til rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede finans- og strukturpolitiske planer og henstillinger om korrektion af uforholdsmæssigt store underskud.

Regeringen finder det centralt, at der sikres effektiv implementering af EU's finanspolitiske regler på linje med aftalen om reformen af reglerne, der trådte i kraft 30. april 2024.

Regeringen vil fastlægge sin position til Kommissionens konkrete forslag frem mod Rådets stillingtagen til disse i starten af 2025 og pba. mandatet vedr. rådshenstillingerne om landenes planer i Folketingets Europaudvalg af 1. november 2024.

Fsva. Rådets stillingtagen til rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer, finder man det fra dansk side væsentligt, at:

- EU-landenes udgiftsstier lever op til de finanspolitiske regler, herunder kravene om, at udgiftstierne i lande med underskud og/eller gæld over hhv. 3 og 60 pct. af BNP sikrer faldende gæld og nedbringelse af underskud til under 3 pct. af BNP.
- Eventuelle forlængelser af EU-landenes tilpasningsperioder betinges af reform- og investeringsforpligtelser, der lever op til de finanspolitiske reglers krav om bl.a. at styrke finanspolitisk holdbarhed og vækstpotentialet.

Fsva. Rådets stillingtagen til underskudshenstillinger vedr. uforholdsmæssigt store underskud, finder man det fra dansk side væsentligt, at:

- EU-lande, der ud fra en helhedsvurdering ikke lever op til de finanspolitiske reglers bestemmelser vedr. underskud på maksimalt 3 pct. af BNP, modtager underskudshenstillinger om finanspolitiske tilpasninger i de pågældende lande mhp. at bringe underskuddene under 3 pct. af BNP inden for en given frist.

Regeringen finder det generelt centralt, at EU-landene efterlever de reformerede finanspolitiske regler og generelt øger deres fokus på sunde og holdbare

offentlige finanser, så der sikres en sund økonomisk udvikling i de enkelte lande, som kan forebygge kriser. Det er vigtigt, at der opbygges tilstrækkelige buffere og nedbringes gæld i gode tider, så man sikrer råderum til dårlige tider.

For danske generelle prioriteter vedr. reformen af de finanspolitiske regler henvises til tidligere samlenotater og forelæggelser vedr. reformen, herunder samlenotatet og forelæggelsen ifm. forhandlingsoplægget i Folketingets Europaudvalg 14. juni 2023.

For danske prioriteter vedr. implementering af de finanspolitiske reglers bestemmelser vedr. EU-landenes mellemfristede planer henvises til samlenotatet og forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 5. november 2024.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 1. november 2024 forud for ECOFIN 5. november 2024.

Sagen vedr. rådsbeslutninger om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud i Belgien, Frankrig, Italien, Malta, Polen, Slovakiet og Ungarn blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 16. juli 2024.

Sagen om reformen af EU's finanspolitiske regler blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 14. juni 2023 forud for ECOFIN 16. juni 2023 og er løbende blevet forelagt Udvalget til orientering.

Dagsordenspunkt 5: Implementeringen af genopretningsfaciliteten (RRF)

KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2024)547, KOM(2024)554,
KOM(2024)555, KOM(2024)557

1. Resume

ECOFIN har godkendt rådsbeslutninger vedr. alle EU-landes genopretningsplaner og for flere lande også rådsbeslutninger om opdaterede planer. Processen med udbetalinger til landene pba. gennemførte milepæle og mål er ligeledes i gang.

ECOFIN ventes 10. december 2024 at behandle Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger vedr. Danmarks, Belgiens, Sloveniens og Sveriges reviderede genopretningsplaner. Landene har lavet målrettede justeringer af deres planer, der allerede indeholder REPowerEU-kapitler. Kommissionen har fremlagt samlede positive vurderinger af de fire landes reviderede planer, herunder ift. at planerne fortsat lever op til genopretningsforordningens kriterier, bl.a. vedr. prioriteringen af grønne og digitale tiltag samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer.

Regeringen støtter Rådets vedtagelse af den reviderede rådsbeslutning vedr. Danmarks, Belgiens, Sloveniens og Sveriges reviderede genopretningsplaner. Det gør regeringen på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument ("Next Generation EU"), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet ("Recovery and Resilience Facility") på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser).

For yderligere baggrund henvises til samlenotat af 26. september 2024.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 10. december 2024 at behandle Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger vedr. Danmarks, Belgiens, Sloveniens og Sveriges opdaterede genopretningsplaner. Det er muligt, at Kommissionen på rådsmødet vil give en generel status på implementering af genopretningsfaciliteten.

Revisionerne af de oprindelige genopretningsplaner for Danmark, Belgien, Slovenien og Sverige indeholder målrettede justeringer, som er retfærdiggjort af objektive forhold.

Justeringen af **Danmarks** genopretningsplanen indebærer, at nogle initiativer udgår af planen, mens andre initiativer opskaleres tilsvarende. EU-finansieringen af de initiativer, der udgår fra planen, erstattes af national finansiering. Den nationale finansiering af de initiativer, der opskaleres i planen, erstattes af EU-finansiering. Herved fortsætter alle igangsatte projekter. Det overordnede ambitionsniveau i genopretningsplanen fastholdes ligeledes.

Tabel 1

Overblik over større ændringer til Danmarks genopretningsplan som anmodet til Kommissionen

Min.	Initiativ	Før	Revision	Efter	Forventet håndtering
ISM	Klinisk studie af COVID-19-vaccinernes effekt	102,0	-24,5	77,5	Målbeskrivelsen ændres så antal forsøgsdeltagere i studiet tilpasses det faktiske antal vacciner. Mindreudgifter på 24,5 mio. kr. omprioriteres
SKM	Energiafgifter for erhverv	-410,0	-	-410,0	Målbeskrivelsen ændres ved at tydeliggøre forskellen i stigningen i energiafgiften for kvoteomfattet og ikke-kvoteomfattet industri
FVM	Økologisk omstilling af offentlige køkkener	40,0	-	40,0	Målet for initiativet ændres til et mål for antal gennemførte uddannelsesprogrammer
DIG-MIN	Bedre rammer for innovation, offentlig-privat samarbejde og brug af ny teknologi	100,0	-	100,0	Målet for initiativet ændres til et mål for tilskudsudmøntning
TRM	Tilskudsordning for grønne færges	200,0	-200,0	0,0	<u>Udgår</u> af planen
KEFM	Støtte til idriftsættelse af eksperimentelle vindmøller	46,7	-46,7	0,0	<u>Udgår</u> af planen
KEFM	Opskaleret foranstaltning: Potentiale for CO ₂ -opsamling og -lagring	477,8	-477,8	0,0	<u>Udgår</u> af planen
SKM	Omprioritering af registreringsafgiften for køretøjer	1.045,0	+224,5	1.269,5	Opskalering
KEFM	Energieffektiviseringer i industrien	300,0	+199,5	499,5	Opskalering
KEFM	Opskaleret foranstaltning: Udfasning af olie- og gasfyr	565,0	+325,0	890,0	Opskalering

Anm.: Angivne beløb er i løbende priser og i relation til de omkostningsskøn for initiativerne, der er godkendt af Kommissionen ifm. den oprindelige plan. Skønnene er således ikke nødvendigvis enslydende med den nuværende budgettering og udgiftsforventninger.

¹Der er afsat samlet 500 mio. kr. til flere ministeriers initiativer under digitaliseringsstrategien i genopretningsplanen. Milepælen udgør én ud af fem milepæle under strategien.

Kilde: Finansministeriet og Rådets gennemførelsesafgørelse af november 2023.

Belgiens reviderede genopretningsplan vedrører 24 ændringer. For 2 tiltag er der fundet bedre alternativer til at opnå samme formål, bl.a. vedr. et tiltag på energiområdet. Belgien har tilføjet 3 nye initiativer med de frigivne midler efter 1 tiltag er fjernet. For 18 tiltag er der fundet alternativer, hvor de administrative omkostninger er lavere, mens ambitionen med tiltagene bevares, bl.a. på digitaliseringsområdet. Omkostningerne ved planen er uændret med revisionen (5,3 mia. euro).

Sloveniens reviderede genopretningsplan vedrører 5 ændringer. 2 tiltag er hhv. fjernet eller har fået forlænget tidsplanen pga. en utilstrækkelig mængde ansøgninger. 1 tiltag vedr. fjernvarme er blevet opjusteret. For 1 tiltag er det

ikke længere muligt at opfylde relevante mål under tiltaget pga. forsyningskædeproblemer, hvorfor det fjernes fra planen. For 1 tiltag på uddannelsesområdet er der fundet et bedre alternativ til at opnå samme formål. Endeligt har 1 tiltag på beskæftigelsesområdet ikke være muligt at implementere inden for fristen pga. oversvømmelserne i Slovenien. Omkostningerne ved planen er uændret med revisionen (2,7 mia. euro).

Sveriges reviderede genopretningsplan vedrører 6 ændringer. 1 tiltag på det grønne område fjernes, da det ikke længere er opnåeligt pga. stigende priser på brændsler. 2 andre tiltag på det grønne område opjusteres tilsvarende. For 3 tiltag er der fundet bedre alternativer til at opnå samme formål bl.a. på digitaliseringsområdet.

Planerne tildeles **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af "do no significant harm"-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer, *jf. tabel 1*.

Tabel 2

Kommissionens vurdering af Danmarks, Belgiens, Sloveniens og Sveriges reviderede genopretningsplaner

	Danmark	Belgien	Slovenien	Sverige
1. Bidrager til de 6 søjler: i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge	A	A	A	A
2. Adressere anbefalinger i det europæiske semester	A	A	A	A
3. Skabe vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.	A	A	A	A
4. Alle initiativer efterlever "do no significant harm" (tiltag til energinfrastrukturforbedringer, der understøtter aktuelle behov vedr. energiforsyningsikkerheden relateret til gas og olie kan under særlige tilfælde undtages. Negative klima- og miljømæssige konsekvenser af sådanne tiltag begrænses og skal være afstemt med 2050-klimamål. Hertil kan højst 30 pct. af et REPowerEU-kapitel undtages.)	A	A	A	A
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.	A	A	A	A
6. Digitaliseringstiltag udgør mindst 20 pct. (REPowerEU-kapitlet er i udgangspunktet undtaget)	A	A	A	A
7. Genopretningsplanen har varig virkning	A	A	A	A
8. Effektive mål og milepæle for gennemførelsen	A	A	A	A
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn	B	B	B	B
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer	A	A	A	A
11. Indeholder reformer og investeringer	A	B	A	A
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger	A	A	A	A
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden	A	A	A	A
Samlet positiv vurdering af genopretningsplan	Ja	Ja	Ja	Ja

Kilde: Kommissions forslag til rådsimplementerende beslutning vedr. Danmarks, Belgiens, Sloveniens og Sveriges genopretningsplaner.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om ECOFIN-drøftelsen om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens evt. forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner, herunder med REPowerEU-kapitler. Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. Opdateringen af Danmarks, Belgiens, Sloveniens og Sveriges genopretningsplaner har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. Justeringen af den danske genopretningsplan sikrer det fulde hjemtag af tildelte EU-midler.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet og REPowerEU.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de bidrager til at indfri formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne bidrager til at indfri formålet med genopretningsfaciliteten, og REPowerEU-tiltag i landene bidrager til hurtigere og effektiv udfasning af russisk fossil energi i EU. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan understøtte vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det også potentielt kan styrke erhvervslivets rammevilkår. Det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Forslaget har ikke været i ekstern høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at støtte de reviderede rådsbeslutninger vedr. opdaterede genopretningsplaner inklusiv eventuelle REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag, der ventes godkendt med et kvalificeret flertal ifm. ECOFIN 10. december 2024.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (Next Generation EU) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, og således bidrager til en grøn genopretning.

Regeringen støtter overordnet ambitionen i REPowerEU om en hurtig udfasning af russisk fossil energi. Regeringen forholder sig til beslutninger om tilføjelse af REPowerEU-kapitler til EU-landenes genopretningsplaner i takt med, at der foreligger konkrete forslag.

Regeringen kan støtte Rådets vedtagelse af de reviderede rådsbeslutninger vedr. de enkelte EU-landes opdaterede genopretningsplaner inklusiv eventuelle REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023. Ift. ECOFIN 5. november 2024 gælder det de reviderede rådsbeslutninger for Danmark, Belgien, Slovenien og Sverige.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet og lægger stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse heraf.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsbeslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev i 2021 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober, 4. november og 2. december forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober, 9. november og 7. december 2021. I 2022 er sagen blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN hhv. 18. januar, 2. maj, 17. juni, 8. juli, 4. oktober, 8. november og 6. december 2022. I 2023 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til revideret forhandlingsoplæg 12. maj forud for ECOFIN 16. maj samt til orientering forud for ECOFIN 17. januar, 14. februar, 14. marts, 16. juni, 14. juli, 17. oktober, 8. november og 8. december 2023. I 2024 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 12. marts, 12. april, 14. maj, 12. juni, 16. juli, 8. oktober, 5. november 2024. Samlenotat om implementering af genopretningsfaciliteten blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022 og ECOFIN 5. april 2022 (sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen for begge ECOFIN).

Samlenotat om forordningen om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Sagen om REPowerEU-finansieringsforslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 12. juli 2022, samt til orientering 30. september forud for ECOFIN 4. oktober 2022. Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 22. juni 2022.

Bilag 1: Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

Bilagboks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Genopretningsplanen indebærer en fyldestgørende og tilstrækkelig afbalanceret reaktion på den økonomiske og sociale situation og bidrager derved på behørig vis til de seks søjler 1) grøn omstilling, 2) digital omstilling, 3) smart, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, arbejdspladser, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation og et velfungerende indre marked med stærke SMV'er, 4) social og territorial samhørighed, 5) Sundhedsmæssig og økonomisk, social og institutionel robusthed, herunder med henblik på øget krisereaktionskapacitet og kriseberedskab, og 6) politikker for den næste generation, børn og unge, herunder uddannelse og færdigheder, idet der tages højde for de berørte EU-landes specifikke udfordringer og det økonomiske tilskud fra genopretningsfaciliteten til det pågældende EU-land.
2. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at adressere landets udfordringer som identificeret i anbefalingerne til landet som led i det europæiske semester.
3. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, arbejdspladser, økonomiske, institutionelle og sociale robusthed, bidrage til implementeringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder gennem fremme af politikker for børn og unge, imødegå økonomiske og sociale konsekvenser af krisen, og dermed fremme økonomisk, social og territorial samhørighed samt konvergens.
4. Reforme og investeringer inkluderet i genopretningsplanerne må ikke gøre betydelig skade mod EU's miljø og klimamål ("do no significant harm"-princip). I REPowerEU-kapitlet må der gøres midlertidige undtagelser fra "do no significant harm"-princippet til fordel for tiltag, der sikrer EU's nuværende energisikkerhed, hvis tiltaget samtidig minimerer miljøskaden og ikke bringer EU's klimamål i fare.
5. Genopretningsplanen, ekskl. et eventuelt REPowerEU-kapitel, indeholder tiltag, som udgør effektive bidrag til den grønne omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Klimatiltag skal udgøre mindst 37 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Eksempler herpå kan fx være energieffektivisering, udvikling og omlægning til vedvarende energi, bæredygtig industri, herunder landbrug og transport mv.
6. Genopretningsplanen, ekskl. et eventuelt REPowerEU-kapitel, indeholder tiltag, som effektivt bidrager til den digitale omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Digitaliserings tiltag skal udgøre mindst 20 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Det kan fx være digitale netværk og infrastruktur, cybersikkerhed eller digitalisering og udvikling af offentlig administration.
7. Genopretningsplanen kan forventes at have en varig virkning for det pågældende land.
8. De af landet foreslåede tiltag er tilstrækkelige til at sikre en effektiv overvågning og gennemførelse af genopretningsplanen, herunder milepæle og mål.
9. Et lands begrundelse for, at størrelsen af finansieringsbehovet forbundet med dets genopretningsplan er rimeligt og plausibelt, er på linje med principper om omkostningseffektivitet og står mål med den forventede nationale økonomiske og sociale effekt.
10. De ordninger, der foreslås af det pågældende EU-land ift. tilsyn og kontrol, forventes at forhindre, afsløre og udbedre korruption, svig og interessekonflikter ifm. udmøntningen af genopretningsmidlerne, herunder dobbeltfinansiering fra andre EU-programmer.
11. Genopretningsplanen indeholder tiltag til at gennemføre reformer og investeringer, der repræsenterer samhørighedsfremmende tiltag.
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger om at bidrage effektivt til energisikkerhed, øge EU's energiforsyning, forøge brugen af vedvarende energikilder og energieffektivitet, forøge energiopbevaringsfaciliteter eller mindske afhængigheden af fossile brændsler før 2030.
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden i EU, mindsker afhængigheden af fossile brændstoffer eller reducerer energiefterspørgslen.

Kilde: Revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Bilag 2: Status for EU-landenes genopretningsplaner – ultimo november 2024

Land	Beslutningsforslag ¹	Seneste revideret beslutningsforslag ²	Finansiel assistance (mia. euro)		Forudbetalinger (mia. euro)		Udbetalinger ⁶ (mia. euro)	
			Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån
BE	23. juni 2021	20. november 2024	5,0	0,3	0,9	0,04	0,6	
BG	7. april 2022	21. november 2023	5,7	0,0			1,4	
CY	8. juli 2021	16. juli 2024	1,0	0,2	0,2	0,03	0,1	
DK	17. juni 2021	18. november 2024	1,6	0,2	0,2 ⁷	-	0,7	
EE	5. oktober 2021	9. marts 2023	0,95	0,0	0,1	-	0,4	
FI	4. oktober 2021	16. juli 2024	1,9	0,0	0,3	-	0,2	
FR	23. juni 2021	26. juni 2023	40,3	0,0	5,7	-	25,2	
EL	17. juni 2021	16. juli 2024	18,2	17,7	2,5	1,7	6,1	8,0
IE	16. juli 2021	21. maj 2024	1,2	0,0			0,3	
IT	22. juni 2021	26. april 2024	71,8	122,6	9,5	15,9	35,2	52,9
HR	8. juli 2021	21. november 2023	5,8	4,3	0,9	0,5	2,8	0,3
LV	22. juni 2021	16. november 2023	1,97	0,0	0,3	-	0,5	
LT	2. juli 2021	24. oktober 2023	2,3	1,6	0,3	0,1	0,6	0,4
LU	18. juni 2021	9. december 2022	0,1	0,0	0,01	-	0,02	
MT	16. september 2021	26. juni 2023	0,3	0,0	0,1	-	0,1	
NL	8. september 2022	14. oktober 2024	5,4	0,0			1,3	
PL	1. juni 2022	16. juli 2024	25,3	34,5	0,6	4,5	2,7	3,6
PT	16. juni 2021	22. september 2023	16,3	5,9	2,0	0,4	4,8	1,3
RO	27. september 2021	21. november 2023	13,6	14,9	2,1	1,9	3,6	1,7
SK	21. juni 2021	26. juni 2023	6,4	0,0	0,9	-	2,6	
SI	2. juli 2021	20. november 2024	1,6	1,1	0,3	-	0,4	0,3
ES	16. juni 2021	22. april 2024	79,9	83,2	10,1	0,3	37,9	
SE	29. marts 2022	20. november 2024	3,4	0,0				
CZ	19. juli 2021	16. oktober 2024	8,4	0,8	1,1	-	1,6	
DE	22. juni 2021	16. juli 2024	30,3	0,0	2,3	-	4,0	
HU	30. november 2022	23. november 2023	6,5	3,9	0,1	0,8		
AT	21. juni 2021	19. oktober 2023	3,9	0,0	0,5	-	0,7	
Beløb i alt	-	-	359,12	291,2	40,7	26,2	130,0	68,4
Lande i alt	27	27	27	14	23	11	23	8

Anm.: Beløb i løbende priser. ¹Dato for Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt. ²Dato for Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt. ³ EU-landene har i de fleste tilfælde ansøgt om mere finansiel assistance, end der tildeles de respektive lande i genopretningsfaciliteten, herunder fordi der på ansøgningstidpunkterne var usikkerhed om den endelige tildeling fra genopretningsfaciliteten. Differencer ift. den endelige finansielle assistance kan bl.a. håndteres via egen finansiering eller under bestemte betingelser ved justeringer af landenes genopretningsplaner.⁵ Baseret på Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Lån til et land kan som udgangspunkt udgøre op til 6,8 pct. af dets BNI i 2019. I forordningen om genopretningsfaciliteten er fastsat et loft på 360 mia. euro for den samlede tildeling af lån til EU-landene. ⁶Udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål (dvs. i tillæg til forudbetalinger). ⁷Knap 1,5 mia. kr. udbetalt 2. september 2021.

Kilde: Kommissionens pressemeddelelser om indleverede genopretningsplaner og udbetalinger samt Kommissionens genopretningsscoreboard: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/.

Dagsordenspunkt 6: Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN 10. december 2024 vil igen drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Drøftelserne ventes denne gang særligt at omhandle udmøntningen af G7-aftalen om lån til Ukraine baseret på de fremtidige indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver, herunder EU's nye MFA-lån og etableringen af samarbejdsmekanismen for lån til Ukraine. Drøftelserne kan derudover mere overordnet komme ind på blandt andet Ukraines økonomiske situation og finansieringsbehov samt EU's sanktioner mod Rusland.

Regeringen finder det vigtigt, at EU indtager en ledende rolle ift. finansiell støtte til Ukraine på kort sigt og ift. genopbygning på lang sigt. Regeringen har støttet vedtagelsen af MFA-lånet og etableringen af samarbejdsmekanismen for lån til Ukraine. Regeringen bakker op om, at immobiliserede aktiver ikke frigives til Rusland, førend Rusland har ydet krigsskadeerstatning.

2. Baggrund

ECOFIN har løbende drøftet de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine på rådsmøderne siden krigens start i februar 2022. Drøftelserne har dækket en række forskellige emner, herunder de økonomiske udsigter for EU-landene og Ukraine, den internationale finansielle støtte til Ukraine samt aspekter af EU's sanktioner mod Rusland. Der henvises generelt til tidligere samlenotater om økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine – senest forud for ECOFIN 5. november 2024.

3. Formål og indhold

ECOFIN 10. december 2024 vil igen drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Drøftelserne vil blandt andet kunne berøre:

- Status på udmøntningen af EU- og G7-lån baseret på afkast fra immobiliserede russiske centralbankaktiver
- Udviklingen i Ukraines økonomi og finansieringsbehovet
- EU's sanktioner mod Rusland og den økonomiske situation i Rusland

Drøftelserne ventes især at fokusere på forordningen vedrørende ekstraordinær makrofinansiell assistance (MFA) til Ukraine og etableringen af samarbejdsmekanismen for lån til Ukraine baseret på de fremtidige indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver som opfølgning på G7-initiativet.

Drøftelserne kan derudover mere overordnet komme ind på Ukraines økonomiske situation og det forventede finansieringsbehov. Der kan også blive drøftelse af den økonomiske situation i Rusland.

MFA-lån til Ukraine og etablering af samarbejdsmekanisme

EU vedtog 23. oktober 2024 forordningen om oprettelse af ny ekstraordinær makrofinansiel assistance (MFA) til Ukraine på op til 35 mia. euro og etableringen af samarbejdsmekanismen for lån til Ukraine ('Ukraine Loan Cooperation Mechanism'). Samarbejdsmekanismen vil kunne understøtte bilaterale lån fra EU og G7-partnere på samlet op til 45 mia. euro, som tilbagebetales med fremtidige indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver. G7-finansministrene annoncerede 25. oktober 2024 enighed om en endelig aftale for udmøntningen af G7-initiativet fra juni 2024. Den endelige aftale indebærer, at USA bidrager med et lån på knap 18 mia. euro, mens Canada, Japan og Storbritannien tilsammen bidrager med omkring 9 mia. euro. Dermed nedjusteres EU's MFA-lån fra de maksimale 35 mia. euro ifølge forordningen til godt 18 mia. euro, jf. tabel 1.

Tabel 1 Lånebidrag under samarbejdsmekanismen for lån til Ukraine

Lande	Beløb i mia. euro
Canada	3,3
Japan	2,9
Storbritannien	2,6
USA	17,9
EU's MFA	18,1
I alt	45,0

Kilde: Kommissionen.

Lånene skal ses i forlængelse af det tidligere arbejde i EU med at bringe de ekstraordinære indtægter i anvendelse til støtte af Ukraine. EU vedtog 21. maj 2024, at ekstraordinære indtægter, som optjenes efter 15. februar 2024, skal gå til at støtte Ukraine. Bidraget fra de ekstraordinære indtægter forventes årligt at være 2,5-3,5 mia. euro. Renteindtægter oppebåret i 2024 anvendes fortrinsvis til indkøb af militært udstyr gennem den Europæiske Fredsfacilitet (EPF), mens en mindre del anvendes gennem Ukraine-faciliteten. For renteindtægter oppebåret i 2025 og frem vil 95 pct. i stedet kanaliseres til den nye samarbejdsmekanisme med henblik på at betale afdrag, renter og øvrige udgifter på EU's MFA-lån og bilaterale lån fra øvrige partnere under G7-initiativet. De resterende 5 pct. af indtægterne vil fortsat gå til direkte militær støtte gennem EPF'en.

Russiske centralbankaktiver immobiliserede i EU løber op i en værdi af ca. 210 mia. euro og udgør størstedelen af sådanne immobiliserede aktiver på verdensplan ifølge Kommissionen. Langt størstedelen af aktiverne i EU holdes af værdipapircentralen Euroclear i Belgien. Det er værdipapircentralernes forvaltning

af aktiverne, som skaber ekstraordinære indtægter, der ifølge Kommissionen ikke tilkommer den russiske centralbank.

På G7-topmødet i Apulien 13.-15. juni 2024 blev der opnået enighed om at fremrykke støtten til Ukraine fra de forventede fremtidige indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver ved at yde nye lån til Ukraine på samlet omkring 50 mia. dollar. Ifølge G7-ledernes erklæring fra topmødet skal udbetalingen af lånene begynde inden udgangen af 2024.

Det Europæiske Råd inviterede 27. juni 2024 Kommissionen, den højtstående repræsentant og Rådet til at operationalisere G7-aftalen og udarbejde en model for lån til Ukraine. Det blev samtidig understreget, at Ruslands aktiver bør forblive immobiliserede, indtil Rusland indstiller sin angrebskrig mod Ukraine og yder kompensation for de skader, som krigen har forårsaget. Det udgør derfor et politisk tilsagn om at opretholde immobiliseringen af aktiverne og dermed opkrævningen af de ekstraordinære indtægter som en finansieringskilde til at servicere og tilbagebetale Ukraines lån, indtil der foreligger kompensation fra Rusland, som kan anvendes til at tilbagebetale lånene. For at skabe større juridisk sikkerhed omkring de fremtidige ekstraordinære indtægter er der fremlagt et særskilt forslag om at forlænge immobiliseringen af de russiske aktiver med 36 måneder frem til den 31. januar 2028, hvilket ifølge forslaget skal erstatte de nuværende 6-måneders løbende fornyelser. Det forslag kræver dog enstemmighed i Rådet og er endnu ikke vedtaget.

EU's MFA-lån garanteres via EU-budgettets såkaldte 'headroom', dvs. margen mellem EU's betalings- og indtægtsloft, og finansieres ved udstedelser på kapitalmarkederne. Ifølge Kommissionen er garantien via headroom med til at sikre betydeligt lavere renter end den rente Ukraine selv ville kunne opnå finansiering til på kapitalmarkederne. MFA-lånet vil ikke være knyttet til bestemte udgiftstyper og vil derfor sikre Ukraine det finanspolitiske råderum til at træffe sine udgiftsvalg ud fra landets mest presserende behov, herunder dets genopretning og genopbygning samt dets selvforsvar mod Ruslands angrebskrig.

Der ventes at blive underskrevet et aftalememorandum mellem EU og Ukraine, der indeholder politiske betingelser for udbetalingen af MFA-lånet i overensstemmelse med reformprogrammet fastlagt i Ukraine-planen, *jf. nedenfor*. Det er således intentionen med betingelserne, at de skal udgøre trædesten mod gennemførelsen af udvalgte nøglereformer i Ukraine-planen og er udarbejdet under hensyn til, at de realistisk set skal kunne opfyldes inden udgangen af 2024.

Derudover indeholder aftalememorandummet forpligtelser for Ukraine til at fremme samarbejdet med EU om genopretning og modernisering af den ukrainske forsvarsindustri i tråd med relevante EU-programmer samt til at tage skridt mod integration i EU's indre marked, herunder gennem det kommende "European Defence Industry Programme" (EDIP).

Ukraines økonomi og finansieringsbehov

Aftalen om at yde nye lån til Ukraine på basis af de ekstraordinære indtægter skal ses i lyset af de store negative konsekvenser Ruslands krig har for Ukraines økonomi, herunder for Ukraines offentlige finanser, *jf. tabel 2*.

Ifølge Ukraines nylige budgeterklæring udarbejdet i samarbejde med IMF er der et betydeligt finansieringsbehov på omkring 35 mia. euro alene i 2025, som blandt andet skal dækkes af de planlagte lån fra EU og G7-partnere. Den internationale økonomiske støtte er derfor afgørende for Ukraines økonomi, sociale sammenhængskraft og modstandsevne mod den russiske aggression.

Tabel 2 Ukraine – udvalgte nøgletal fra IMF's prognose for 2024-2025

Nøgletal	2021	2022	2023	2024	2025
Realvækst i BNP (pct.)	3,4	-28,8	5,3	3,0	2,5
Inflation (pct.)	9,4	20,2	12,9	5,8	9,0
Ledighed (pct. af arbejdsstyrken)	9,9	24,5	19,1	14,2	12,7
Offentlig saldo (pct. af BNP)	-4,0	-15,6	-19,6	-18,7	-19,2
Offentlig gæld (pct. af BNP)	48,9	77,7	82,3	95,6	106,6
Betalingsbalance ¹⁾ (pct. af BNP)	-1,9	5,0	-5,4	-8,1	-14,3

Kilde: IMF's *World Economic Outlook*, oktober 2024.

1) Betalingsbalancens løbende poster.

I Kommissionens seneste prognose for Ukraines økonomi skønnes en vækst i BNP på 3,5 pct. i 2024 og 2,8 pct. i 2025, mens væksten i 2026 ventes at stige til 5,9 pct., *jf. tabel 3*. Det beror dog på en antagelse om, at betingelserne for en gradvis påbegyndelse af den langsigtede genopbygning vil være til stede hen imod slutningen af 2025 eller i starten af 2026. Det er derfor især fremgang i investeringerne, der sammen med et stigende privatforbrug ventes at løfte Ukraines vækst frem mod 2027.

Tabel 3 Ukraine – udvalgte nøgletal fra Kommissionens prognose for 2024-2026

Realvækst, pct.	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	-28,8	5,3	3,5	2,8	5,9
Privatforbrug	-27,5	6,1	4,4	3,7	5,0
Offentligt forbrug	31,4	9,0	-0,3	-1,5	-4,5
Faste bruttoinvesteringer	-33,9	52,9	13,2	12,1	19,7
Eksport	-42,0	-5,4	7,7	5,5	10,7
Import	-17,4	8,5	7,3	5,8	5,8

Kilde: Kommissionens efterårsprognose, november 2024

Rusland har forvoldt den ukrainske økonomi omfattende og langsigtede skader som følge af blandt andet betydelige ødelæggelser af infrastruktur og produktionskapacitet. Verdensbanken, EU, FN og de ukrainske myndigheder udarbejdede i februar 2024 en fælles rapport, som skønner, at de direkte ødelæggelser som følge af krigen frem til 31. december 2023 har nået over 140 mia. euro,

mens en fuldstændig genopretning og genopbygning af Ukraine vurderes at kræve mere end 450 mia. euro fordelt over en tiårig periode.

Ukraine-faciliteten

For at sikre en forudsigelig og stabil finansiel støtte til Ukraine har EU etableret en *Ukraine-facilitet*. Ukraine-faciliteten skal yde støtte til landets genopretning, genopbygning og modernisering med henblik på et fremtidigt EU-medlemskab. Støtten tager form af lån og tilskud på samlet 50 mia. euro i perioden 2024-2027 fordelt på 33 mia. euro i lån og 17 mia. euro i tilskud. Lånene under faciliteten finansieres ved udstedelse af EU-obligationer og garanteres via EU-budgettets headroom. Udbetalingerne gennem Ukraine-faciliteten er betinget af, at Ukraine løbende efterlever betingelserne angivet i *Ukraine-planen*.

Ukraine-planen er et omfattende reformprogram, der skitserer reformer og investeringer, som myndighederne vil udføre i perioden 2024-2027 sammen med en tidslinje for implementeringen af planen. Reformerne omfatter blandt andet offentlig forvaltning, retsvæsenet, anti-korruption, det finansielle system, uddannelse, erhvervslivets rammevilkår og regional udvikling. Derudover lægges der op til væsentlige reformer og investeringer relateret til energiforsyning, grøn omstilling, landbrug, miljøbeskyttelse og digitalisering. Planen afspejler Ukraines ønske om at nærme sig EU's indre marked og har blandt andet til hensigt at udvikle landet i tiltagende overensstemmelse med EU's regler, standarder og værdier mhp. fremtidigt EU-medlemskab.

Der blev i perioden januar-juni 2024 ydet bro- og præfinansiering på samlet 7,9 mia. euro under Ukraine-faciliteten. EU ventes i december 2024 at godkende betalingsanmodningen for den anden egentlige kvartalsbetaling på godt 4,2 mia. euro. Udbetalingen er omtrent på størrelse med den seneste udbetaling, som fandt sted i august 2024. Den forventede kommende udbetaling i december 2024 vil dække 3. kvartal 2024 og afspejle, at EU's vurdering af, at Ukraine i 3. kvartal fuldt ud efterlevede sine forpligtelser i henhold til Ukraine-planen. De samlede udbetalinger under Ukraine-faciliteten ventes dermed at nå omkring 16 mia. euro i 2024.

EU's sanktioner mod Rusland

EU har vedtaget 14 sanktionspakker siden 2022 som reaktion på Ruslands invasion af Ukraine. Den seneste sanktionspakke blev godkendt af Rådet den 24. juni 2024.

Pakken indeholdt en række initiativer, herunder tiltag mod "skyggeflåden", samt forbud på energiområdet mod blandt andet genlastning af russisk flydende naturgas (LNG) på EU's område. Yderligere sanktionspakker forventes vedtaget i løbet af de kommende måneder. Danmark har for nyligt indgivet sine prioriteter og tekniske forslag til Kommissionen, som grundet forhandlingernes fortrolig ikke kan offentliggøres på nuværende tidspunkt. EU's sanktioner har indtil

videre blandt andet omfattet vidtgående restriktioner rettet mod russiske finansielle institutioner. Det gælder eksempelvis forbud mod transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til sine valuta-reserver. Der er desuden indført fuldt transaktionsforbud mod udvalgte russiske banker, samt indført udelukkelse fra det internationale betalingsformidlingssystem SWIFT, hvilket nu suppleres af forbud mod anvendelse af det russiske SPFS system.

Sanktioner indeholder også betydelige handelsrestriktioner såsom restriktioner på eksport af avanceret teknologi til Rusland og forbud mod import af russisk råolie og raffinerede olieprodukter.

Den 8. oktober 2024 godkendte Rådet et nyt sanktionsregime rettet mod Ruslands globale destabiliserende og hybride aktiviteter. Med det nye sanktionsregime kan EU blandt andet målrette indsatsen mod individer og enheder, som er involveret i Ruslands handlinger, der underminerer EU's og medlemsstaternes grundlæggende værdier, deres sikkerhed, uafhængighed og integritet, samt lignende ondsindede handlinger rettet mod internationale organisationer og tredjelande. Dermed vil EU nu kunne imødegå en række såkaldte hybride trusler, herunder desinformation, undermineringen af valgprocesser og demokratiske institutioners funktionsevne, samt sabotage af økonomiske aktiviteter og kritisk infrastruktur, ondsindet cyberaktivitet mv.

Ruslands økonomi og effekten af internationale sanktioner

Selvom de internationale sanktioner er med til at lægge et betydeligt pres på økonomien og Ruslands kapacitet til at føre krig, er den russiske økonomi ifølge blandt andet Kommissionen og IMF ikke i samme omfang som Ukraine ramt af krigens konsekvenser. En markant stigning i det offentlige forbrug og omstillingen til krigsøkonomi har været med til at holde hånden under aktiviteten i økonomien, mens arbejdsløsheden er faldet til et historisk lavt niveau. Det aktuelt meget høje kapacitetspres bidrager blandt andet til en stigende inflation. I et forsøg på at tøjle det inflationære pres har den russiske centralbank gennemført markante pengepolitiske stramninger gennem det seneste år, der blandt andet sammen med en tiltagende mangel på arbejdskraft forventes at medføre en vækstafmatning på kort sigt, *jf. tabel 4*.³

Flere analyser peger på, at omlægningen til krigsøkonomi og krigsindustriens stigende træk på økonomiens ressourcer især på længere sigt vil svække Ruslands produktivitetsudvikling og vækstpotentiale.⁴

³ Se fx også seneste prognose for Ruslands økonomi (oktober 2024) fra The Bank of Finland Institute for Emerging Economies (BOFIT).

⁴ Se fx "The Russian Economy in the Fog of War" (september 2024) fra The Stockholm Institute of Transition Economics (SITE)

Tabel 4 Rusland – udvalgte nøgletal fra Kommissionens prognose for 2024-2026

Nøgletal	2022	2023	2024	2025	2026
Realt BNP (pct.)	-1,2	3,6	3,5	1,8	1,6
Inflation (pct.)	13,7	5,9	8,1	5,7	4,5
Ledighed (pct. af arbejdsstyrken)	3,9	3,2	2,6	2,7	3,0
Offentligt forbrug (pct.)	3,0	7,0	0,0	1,0	1,5
Offentlig saldo (pct. af BNP)	-1,4	-2,3	-1,8	-1,5	-2,4
Betalingsbalance ¹⁾ (pct. af BNP)	10,5	2,5	2,8	2,5	2,8

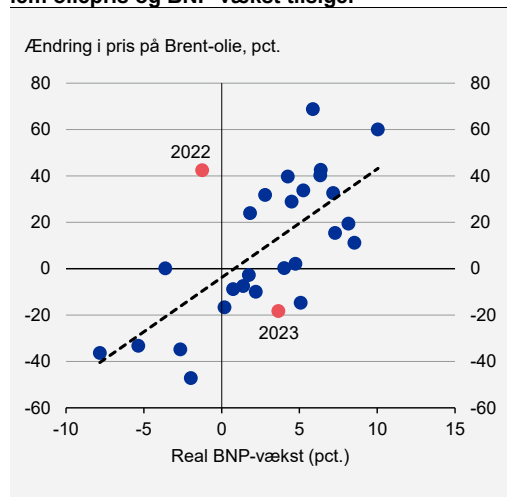
Kilde: Kommissionens efterårsprognose, november 2024.

1) Betalingsbalancens løbende poster.

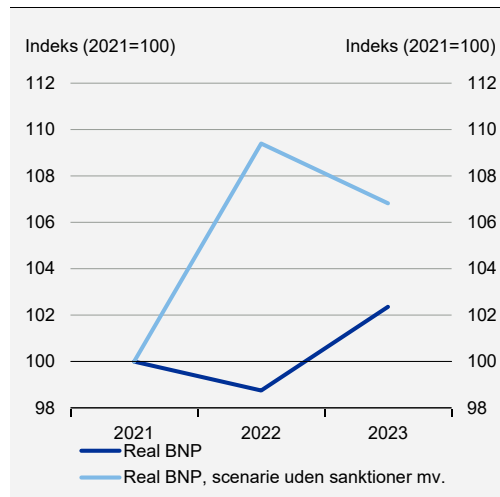
Stockholm Institute of Transition Economics (SITE) har efter bestilling fra den svenske regering offentliggjort en omfattende rapport om Ruslands økonomi og effekten af sanktionerne mod Rusland d. 1. oktober 2024. Ifølge SITE er den russiske økonomi hårdere ramt af krigen og de internationale sanktioner, end det umiddelbart kan se ud til på baggrund af tal fra russiske og andre kilder. I rapporten peges der fx på, at den normalt tætte sammenhæng mellem russisk BNP-vækst og udviklingen i olieprisen ville tilsige, at BNP-væksten i 2022 skulle have ligget mere end 10 pct.-point højere end den faktisk opgjorte vækst for året, *jf. figur 1*. Selvom den efterfølgende BNP-vækst i 2023 lå forholdsvis højt og ventes at nå omtrent samme niveau i 2024, ændrer det dog ikke på, at den opgjorte BNP-vækst i perioden 2022-2023 samlet set har ligget lavere end en forudsigelse udelukkende baseret på olieprisen ville tilsige, *jf. figur 2*. Det er dermed ifølge rapporten et tydeligt tegn på, at krigen og de internationale sanktioner har haft en mærkbar negativ effekt på væksten i russiske økonomi. De seneste års fremgang skal samtidig især ses i lyset af effekterne fra en kraftig stigning i det offentlige forbrug og det meget stramme arbejdsmarked, der medfører overophedning af økonomien og et stigende inflationspres.

I analyser og vurderinger af den russiske økonomi og effekten af sanktioner er det endvidere nødvendigt at tage forbehold for den betydelige usikkerhed forbundet med de russiske makroøkonomiske data, herunder fx de tilgængelige nationalregnskabstal. SITE argumenterer i deres rapport blandt andet for, at Ruslands offentliggjorte inflationstal er utroværdige og sandsynligvis kraftigt undervurderer den faktiske inflation i russisk økonomi.

Figur 1 Lavere russisk BNP-vækst i 2022-23 (samlet set) end den normale sammenhæng mellem oliepris og BNP-vækst tilsiger

Figur 2 Tegn på tilbageslag i russisk BNP-vækst som følge af sanktioner mv.

Anm.: Figur 1 viser sammenhængen mellem ændringer i oliepris (Brent) og Ruslands BNP-vækst i 1996-2023. Figur 2 viser den faktiske udvikling i Ruslands reale BNP i 2022-2023 baseret på offentliggjorte nationalregnskabstal sammenlignet med et "kontrafaktisk" scenarie baseret på sammenhængen mellem olieprisen og russisk BNP-vækst i 1996-2021 dvs. før fuldska-lainvasionen og de efterfølgende sanktioner.

Kilde: Stockholm Institute of Transition Economics (SITE) og egne beregninger.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Aftalen om at yde lån til Ukraine baseret på de forventede fremtidige indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver har ikke direkte statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Garantien for MFA-lånet via EU-budgettets indtægtsloft indebærer, at EU-landene indirekte garanterer for lånet. Manglende ukrainsk tilbagebetaling af lånet, som ikke kan dækkes af afkastet fra de immobiliserede aktiver, vil således kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Danmark hæfter for godt 2 pct. af EU's samlede forpligtelser under EU's indtægtsloft.

Etableringen af Ukraine-faciliteten har statsfinansielle konsekvenser for Danmark gennem det danske EU-bidrag. Den ikke-tilbagebetalingspligtige støtte under Ukraine-faciliteten udgør i alt 17 mia. euro svarende til omkring 127 mia. kr., hvoraf Danmarks finansieringsandel udgør ca. 2,5 mia. kr. over hele perioden 2024-2027.

Med godkendelsen af Ukraine-planen er der fastsat en fordeling mellem låne- og tilskudsstøtte, ligesom en indikativ udbetalingsplan er fastsat, idet denne dog er betinget af, at der afsættes midler i den årlige budgetprocedure.

Det bemærkes, at ifølge Kommissionen forventes størstedelen af udgifterne til Ukraine-faciliteten at kunne opgøres som udviklingsbistand i henhold til OECD's regler, dog kun indtil det tidspunkt, hvor der ved undertegnelse af en EU-tiltrædelsestraktat måtte blive fastsat en dato for Ukraines optagelse i EU.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred enighed blandt EU-landene om vigtigheden af, at EU yder finansiel støtte til Ukraine. Der er enighed i EU ift. arbejdet med at anvende ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver til at støtte Ukraine. Der har desuden været meget bred opbakning blandt EU-landene til på basis af G7-aftalen at oprette et nyt ekstraordinært MFA-lån til Ukraine og til etableringen af en samarbejdsmekanisme for lån til Ukraine. Det særskilte forslag vedrørende forlængelse af immobiliseringen af de russiske aktiver har opbakning fra næsten alle EU-lande, men kræver enstemmighed.

Der kan blive rejst ønske om at undersøge mere vidtgående tiltag vedrørende de immobiliserede russiske centralbankaktiver, såsom muligheden for en overførsel af selve ejerskabet af aktiverne til Ukraine.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side har man støttet, at der oprettes et ekstraordinært MFA-lån baseret på indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver samt at der etableres en samarbejdsmekanisme for lån til Ukraine.

Regeringen støtter det særskilte forslag vedrørende forlængelse af immobiliseringen af de russiske aktiver for at skabe større forudsigelighed omkring de fremtidige ekstraordinære indtægter.

Regeringen bakker op om, at immobiliserede aktiver ikke frigives til Rusland, førend Rusland har ydet krigsskadeerstatning.

Regeringen har ikke taget stilling til muligheden for mere vidtgående tiltag vedrørende de immobiliserede russiske centralbankaktiver.

Regeringen finder det vigtigt, at EU i større grad udfordrer det falske russiske narrativ om, at sanktionerne ikke virker. Dette budskab er vigtigt at kommunikere ikke kun til EU's egne befolkninger, men ligeledes til befolkninger i tredje-lande og Rusland selv.

Regeringen støtter generelt, at EU indtager en ledende rolle ift. støtte til Ukraine, så længe det skulle være nødvendigt. Det gælder både ift. finansiell assistance på kort sigt og ift. genopbygningen på lang sigt.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sagen vedr. de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, herunder senest 1. november 2024 forud for ECOFIN 5. november 2024.